සන්න සහිත

කච්චායන ධාතු මඤ්ජූසාව

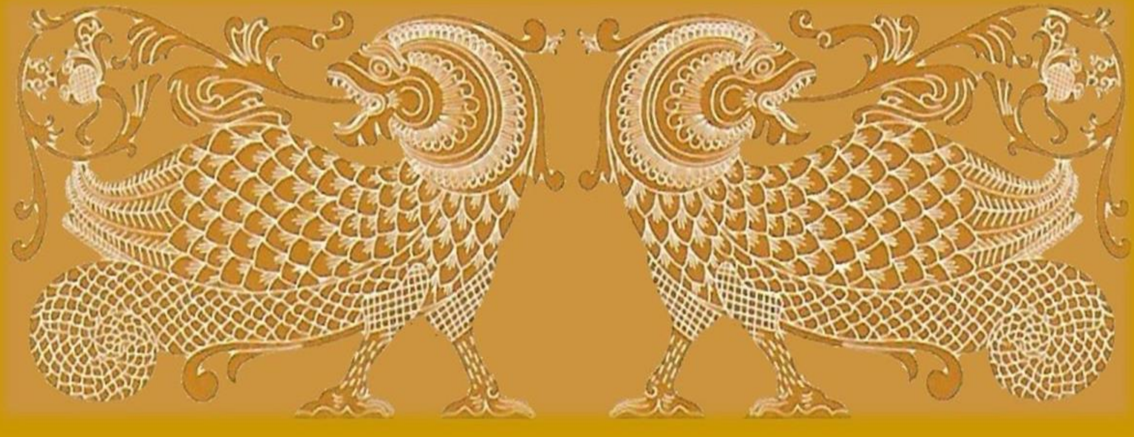

සංඥාපනය.

යම්කිසි ශාස්ත්‍රශිල්ප සමයාදියක් පිළිබඳව ප්‍රථමකොට සම්පාදනය කළයුතු හෝ දතයුතු වස්තූන්ට ධාතුයයි නමක්වේ. ඒ එසේමයි. වෛද්‍යශාස්ත්‍රයෙහිලා රසරක්තමාංසමේදෝස්ථිමජ්ජාරේතස් යන සතක්ද රසායනශාස්ත්‍රය සම්බන්ධව සූත නාග වංග යශද තාම්‍ර රූප්‍ය කණ්කායෝ ගන්ධකාහාරාදී සප්තනීමාත්‍රයක්ද පරදර්ශනසමයයන්හි පෘථිව්‍යප්තේජෝවායවාකාශයන පසක්ද සෞගතසමයෙහි චක්ෂුශ්ශ්‍රොත්‍රාදී සතක් හෝ අෂ්ටාදශයක්ද ධාතුනාමින්ම නිර්දිෂ්ටයි.

මතුද අක්ෂරශික්ෂාවෙහි වර්ණද තක්ෂකාදි ඒ ඒ ශිල්පයන්හි දාරුමාතනිකා ශිලාසුධාදීයද ධාතුනාමින් ව්‍යවහාරෝපගතනුවූවත් ඒ නාමින්ම සංඥාප්‍යවෙයි. එසේ හෙයින් භාෂාගත පදෙද් භවවූ භූකාරපචාදි ශබ්දරූපයන්ගේ ව්‍යාකරණෝක්ත ධාතු ශබ්දාභිධෙයත්වයෙන්ම ඔවුන්ගේ ප්‍රථමසම්පාද්‍යත්වය සිද්ධ බැවින් ධාතුපාඨයක මහාභිනාවර්ණනාව න්‍යාය ගම්‍යයෙහි නිරතවූ වාග්ව්‍යාපාරයකි. භාෂාවන්ගේද එකි එකි භාෂාවෙහි ව්‍යාකරණයන්ගේද බහුත්වය හේතුකොටගෙණ ධාතුපාඨයන්ගේද බහුත්වයවේ

ඉතුදු එකම මාගධීභාෂාවෙහි අතීතකාලීනවූ බොහෝවූ ව්‍යාකරණයන් අතුරෙන් මේතාක් ධරමානවූ තුණ්ත්පරිවාරබාහුල්‍යයඇති කාත්‍යායනව්‍යාකරණයම වර්ත්තමානකාලිකවූ අධුනිකයන්ගේ ප්‍රථමාවතරණයෙහි ඉෂ්ටායනවේ. එක්ව්‍යාකරණයක ධාතුපාඨයක් තදන්‍යයක් සම්බන්ධ ධාතුපාඨයකින් වෙනස්වියයුතු බොහෝ කරුණුද විද්‍යමානවෙත් ව්‍යාකරණාන්තරීකවූ කුමාරකිලායං යන ධාතුවකාත්‍යායන සමයෙහිලා කුමුපපදවූ අරගතීයං මරපාණිවාගෙ යන ධාතුන්ගෙන් නිෂ්පන්නවූ නාම ප්‍රකෘතියක්කොටද කාත්‍යායනීයවූ සුඛසුඛකිෂ්‍යෙ දුක්ඛදුක්ඛකිෂ්‍යෙ යන ධාතුදෙක ව්‍යාකරණාන්තරයෙහි සුඛුවීද්‍රුපුවීඛත්‍රුඅවද රණේ යන ධාතු රූපවශයෙන්ද දෘශ්‍යමානවෙති. එබැවින් කාත්‍යායන ව්‍යාකරණානුවර්තනදීය ධාතුපාඨයාගේ අවශ්‍යකතාවනෛසර්ගිකයි.

මෙහි අභිප්‍රෙතවූ ධාතුපාඨයනු ඒ ඒ ව්‍යාකරණයෙහි ව්‍යවහාර කළයුතු ධාතුන් නිශ්ශේෂයෙන් හෝ බාහුල්‍යයෙන්හෝ සඞ්ග්‍රහ කරණලද පද්‍යමයවූහෝ තදන්‍යවූහෝ කැමති නමකින්යුක්ත ග්‍රන්ථයකි. එබැවින් කාත්‍යායනධාතුපාඨය යන නමින් පුරාතනයෙක්හු විසින් කරණලද ග්‍රන්ථයෙහි ඇති අසම්පූර්ණත්වය නිසා ඉන්මෑතදී යක්ග්ගිරිලෙත් වැසි සීලවංසාභිධාන යතීන්ද්‍රයන් විසින් නිර්මිතවූ කච්චායනධාතුමඤ්ජූසා නම් මෙම ප්‍රකරණය

විසින් එය සම්පූර්ණයෙන්ම ග්‍රහණ කරණලද බැවින් මෙයම එන මින්මෙහි අභිප්‍රෙතයි. උද්ග්‍රහණධාරණාදියෙහිද සෞකර්‍ය්‍යයෙන් සමන්විතබව මෙහි ඇති අතිරෙකානිශංසයකි.

මේමංහැඟි ග්‍රන්ථයට පූර්ණසන්න මාත්‍රයක් ඇතත් ඉන්ප්‍රයෝජනගැන්ම උගහට බැවින් අභිනවසන්නයක්ලියා දෙන ලෙස කරණලද කීපදෙනෙකුගේ ආයාචනාව සළකා කරණීන් අසමදැවා යසිඊවත්මකුවායමානවූ රාජනාගුරු ඩබ්ලිව්. ඩී. සී. වාගීශ්වර පණ්ඩිතොත්තමයන්ගේ විශෙෂමනාඥය ඇතිව හැකි පමණපාඨ ශොධනයදකොට පූර්ණ පිටපත්වල දක්නට නැති බානතබාතුන්ගේ අවසරයද ගරුතුණකින් සම්පූර්ණකොට අතිරෙක පරිභාෂාකාණ්ඩයක්ද යොදා මෙය ලියා අකාරාදි අනුක්‍රමණිකාවක්ද යොදා දෙනලදි.

තවද මෙම සන්නෘතයය සඳහා අසමචිතෙකම් උගත් හීස්වැල්ලේ ඤාණොදයහිමිවද ප්‍රුම්ගේද අතිශය සමාදරානවිතව උපසර්මහා කවූ බැව් නොමිසුරුව මෙහිදී ප්‍රකාශකරමහ.

K. DHARMADARSI.

ශුද්ධිපත්‍රය.

—— oo ——

පිට	පෙළ		අශුද්ධ	ශුද්ධ
5	15		අවව	අච්ච
,,	20		මූලාවීමෙහිද	මූලාවීමෙහිද
,,	21		ඇදිමෙහිද	ඇදිමෙහිද
6	14		දනෙ, පිදිමෙහිද	දනෙපි, දිමෙහිද
7	16	*	ආක්‍රොෂ	ආක්‍රොශ
8	15		කීජෙතපාවනයෙහිද	කෙළිකවටකිරීමෙහිද
9	2		මිලනෙ	මිලනෙ
10	7	*	පසසවනාදීහු	පසසවණාදීහු
,,	13		එදී	එදී
11	21		වුඩු	වුඩු
12	3	*	සනතපපනෙ	සනතපපණෙ
,,	7	*	පවණෙ	පවනෙ

13	10	කිළමුකලමු	කිලමුකලමු
,,	22	පුගලුගව්වෙමින්ද	පුගලගව්වෙමින්ද
15	30	බැඳිමෙන්ද	බැඳීමෙන්ද
,,	36	නියමයෙන්ද	දරාගැන්මෙන්ද
16	11	හෙම වහාගෙන	හෙව ඇවිනාගෙන
,,	30	වෙඩූයනු	වෙඩූයහදෙක
,,	31	හෙමා, හවායනු	හෙව, හෙවයනු
17	24	* අශෙවාදන	අසවාදන
18	25	පසසවෙ	{ වැකිරීමෙන්ද; සූයනු, සඅද, { ශාඩකිරීමෙන්ද; සූයනු; පසවෙන
"	30	සඩ්බ්‍යාගෙණ	සඩ්බ්‍යාගෙන
21	5	* පූර	පුර
,,	23	අදෙණ	අදෙන
22	6	පාගෙණ	පාගෙන
26	1	* දුම්කාරෙ	දුම්කාරෙ
,,	19	පෙසපනය	සෙපාණිය
,,	23	තුණීකිරීමෙන්ද	තුනීකිරීමෙන්ද
28	1	දුපරීතාපෙ	දුපරීතාපෙ
,,	4	* අභිසසවෙන	අභිසසවෙණ
,,	7	* විනාතකාගෙන	විතානකාගෙණ
,,	12	පරිතොපෙ	පරිතාපෙ
,,	22	දශිණ	දශින
29	4	සූව	සූව
30	28	ගිනීමෙනි	ගිණීමෙනි
32	7	* තුලුම්මාගෙණ	තුලුම්මාගෙන
,,	28	රෙහගෙන	රෙහගෙණ

අකාරාදිඅනුක්‍රමණිකාවෙහි

35-36-37-38-39 වෙනි පිටුවල පිළිවෙළින් 15-11-12-13-17 පේළිහා 40 වෙනි පිටේ 13-14- වෙනි දෙපෙළත් අධික බැවිනා 39 පිටේ 7 වෙනි පෙළව අනතුරුව "හු 2 වඩක-දුරෙණ" යන්න ලුහාබවත් 47 වෙනි පිටේ 20 පෙළේ අනුසිඞ්සංයනු "අනුසිවසිසං" සිද 48 වෙනි පිටේ 29 වෙනි පෙළේ බුනදනීසූයනු "බුනධනීසූ" සිද එම පිටේ 31 වෙනි පෙළ් වධ-ගනසංයනු "වඩිකබ්ඩ" සිද සැලකිය යුතුයි.

* මෙබඳු අනීත්තැන්ද මෙසේයි.

සාචරියානුසිට්ඨා පරිසිට්ඨපරිභාසා.

1 එකානෙකස්සරන්තා'ගමෙසං අන්තිමා සරා
අඞ්ගානුබන්ධා ධාතූනං වුච්චන්තෙතපි යථාක්කමං.

2 ධාතූනං ව්‍යඤ්ජනං පුබ්බ නිග්ගහීතං සමන්තිමං
ඉවණ්ණෙන රුධාදීනමනුබන්ධෙන විණ්හිතං.

3 සෙසානුබන්ධා සබ්බෙසං හොන්ති වුච්චාරණප්ඵලා
උච්චාවචප්ඵලා භාසන්තරම්පත්වා භවන්තිපි.

4 නාමධාතුක භාවොපි ක්‍රියාය අධිකාරතො
විරුද්ධත්ථන්තරාභාවා ක්වචිදෙව පයුජ්ජතෙ.

5 වණ්ණාගමාතිවසා ක්වාපි ආදෙසො යොගහත්තියා
ගුණාදිභාව සද්දෙපි තත්‍රිතෙ විධීයතෙ.

සාචරියානුසිට්ඨා, අපර්යාචාර්යයන් විසින් අනුශාසනා කරණ ලද; පරිසිට්ඨ පරිභාසා, ශෙෂව සිටි පරිභාෂායි

1 එකානෙකස්සරන්තං, එකස්වර අනෙකස්වරවූ, ආගමෙසං ධාතූනංතු, විහෙදවූ ධාතුන්ගේ වනාහි; අන්තිමා, අන්තිමවූ, සරා, ස්වරයෝතුමූ, යථාක්කමං, පිළිවෙළින්; අඞ්ගානුබන්ධා, (භූ සත්තායං පචපාකෙයන දෙකෙහිමෙන්) අඞ්ගයෝය අනුබන්ධයෝයයි කියා; අපි වුච්චන්තෙ කියනුලැබෙත්නම් යෙහෙකි.

2 අරුධාදීනං, රුධාදිහෝවූවන් සම්බන්ධවූ; ධාතුනො, ධාතුහුගේ; අන්තිමං, අන්තිමවූ, ව්‍යඤ්ජනං, ව්‍යඤ්ජනයා කෙරෙන්; පුබ්බ, පූර්වයෙහි; සංනිග්ගහීතං, (සංකයයි කියාමෙන්) විද්‍යමානවූ නිග්ගහීතය; ඉවණ්ණෙනඅනුබන්ධෙන, (සකිසංකාය යන් හෙහිමෙන්) අනුබන්ධවූ ඉවර්ණය විසින්; විණ්හිතං, ලකුණු කරණ ලද්දේය.

3 සබ්බෙසං, සියලුධාතූන්ගේ; සෙසාඅනුබන්ධා, (පචරුධි ජමු යනාමෙහි අකාර ඉකාර උකාරයන්මෙන් රුධාදිනූවූ ඉවර්ණය හැර) සෙසුඅනුබන්ධයෝ; භාසන්තරංපත්වා, සංස්කෘත සඞ්ඛ්‍යාත භාෂාන්තරයට පැමිණ, උච්චාවචප්ඵලා, කුඩාමහත්අර්ථඇත්තාහු, භවන්තිඅපි, වෙත්නමුදු; ඉධ, මේ ප්‍රකරණයෙහි, උච්චාරණ ඵලාහොන්ති; කිම් ප්‍රයොජනකොට ඇත්තාහු වෙති.

4 ක්වචිදෙව, යම්කිසිතැනෙක්හිම, ක්‍රියායඅධිකාරතො, ක්‍රියා ශබ්දයාගේ අධිකාර හෙයින්; විරුද්ධත්ථන්තරාභාවා, විරුද්ධවූ අර්ථාන්තරයක් නැත්තෙන්; නාමධාතුක භාවොපි, (කොතඩවංසෙ යන්හෙහිමෙන්) නාමධාතුක භාවයද; පයුජ්ජතෙ, යොදනුලැබේ.

5 ක්වාපි, කිසිතැනෙක්හිදු; වණ්ණාගමාතිවසා. වර්ණසමාසයාගේ (අසමාහාර) ශක්තිවශයෙන්, යොගහත්තියා, යොගභක්තියනට, ආදෙසො, (මුදමද,සනොතාංසෙයන්හෙහිමෙන්,) ආකාරාදෙශයද, ගුණාදිභාවසද්දෙපි, ගුණද්‍රව්‍යාදි නාමයන්ගේ භාවශබ්දයද, තන්ත්‍රයෙන්, (බිලකාසිනොනායන්හෙහිමෙන්) ඒ ගුණද්‍රව්‍යාදීන්ගේ කිරීම් අර්ථයෙහි, විධීයතෙ, කරණුලැබේ.

සන්නසහිත

කච්චායන ධාතු මඤ්ජූසාව.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො
සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

නිරුත්ති නිකරා'පාර පාරාවාර'නන්තගං මුනිං
වන්දිත්වා ධාතුමඤ්ජූසං බ්‍රූමි පාවචනඤ්ජසං a

සොගතාගම මා'ගම්ම තං තං ව්‍යාකරණානි ච
පාඨෙ චා'පසිතා'පෙ'ත්ථ ධාතවත්ථෙ ච පච්චවරෙ b

---

a ග්‍රන්ථාරම්භයෙහි සකල විඝ්නසඞ්ඝාත ශාන්තියහා ශ්‍රොතෘජන මනඃ ප්‍රසාදය පිණිස ඉෂ්ටදෙවතා නමස්කාරයහා සංඥාදිපඤ්චක යදක්වන්නාවූ ආචාර්‍ය්‍යපාදයෝ "**නිරුත්ති නිකරා පාර**" යනාදි ප්‍රාරම්භපද්‍යය රචනාකළෝ.

"**මුනිං වන්දිත්වා ධාතුමඤ්ජූසං බ්‍රූමි**" යන්නමෙහි ක්‍රියාකාරක පද සම්බන්ධයි. මුනිං, බුදුන්; වන්දිත්වා, වැඳ; ධාතුමඤ්ජූසං, ධාතු මඤ්ජූසානම් ප්‍රකරණයක්; බ්‍රූමි, (අස්මත්තෙමේ) කියම්, (කෙබඳු බුදුකෙනෙකුන්වැඳ කෙබඳු ධාතු මජ්ජුසානම් ප්‍රකරණයක් කියාද යත්?) නිරුත්තිනිකර, ව්‍යාකරණ සමූහනමැති; අපාර, පර තෙරක් නැත්තාවූ; පාරාවාර, මහාසමුද්‍රයාගේ; අනන්තගං. පරතෙරට පැමිණියාවූ; මුනිං, සර්වඥයන්වහන්සේ; වන්දිත්වා (කාවිසිමුනි තුන් දොරින් සකසා) වැඳ; පාවචනඤ්ජසං, ප්‍රවචනමාගීයමානවූ හෙවත් බුද්ධවචනයට මාගීයක්වැනිවූ; ධාතුමඤ්ජූසං, ධාතුමංජූසානම් ප්‍රකරණයක්; බ්‍රූම් (අස්මත්තෙමේ] කියම හෙවත් රචනා කෙරෙම්.

b (දූන් කථනාකාරය දක්වන්නෝ "සොගතාගම මාගම්ම" යනාදීන් උපන්‍යාසකළෝ.) සොගතාගමං, සෞගතාගමයවද; තං තං ව්‍යාකරණානි ච, ඒ ඒ ව්‍යාකරණ යන්ටද; ආගම්ම, පැමිණ, නොහොත් සොගතාගමං, සෞගතාගමයද, තං තං ව්‍යාකරණානිච (කසයින් මුගලන් ආදි) ඒ ඒ ව්‍යාකරණයන්ද, ආගම්ම, අවබොධ කොට; පාඨෙ, (ධාතු) පාඨයෙහි; අපසිතාපිච, නොකියන ලද්දාවූද; (අපි ශබ්දයෙන් ධාතුපාඨයෙහි කියනලද්දගන්නේ) ධාතවත්ථෙ, ධාතූහා අර්ථයෝ; එත්ථ, මේ ධාතුමංජූසාවෙහි; පච්චවරෙ, කියනු ලැබෙත්.

ජන්ත්'භාණිත්‍ථමො'කාරං ධාත්‍වන්තානං සියං ත්‍ව චි
ඤ්ඤානං දීඝො ච ධාතුම්හා පුබ්බම'ත්‍ථපදං අපි. c

1 භූ සත්තායං පච පාකෙ ගමුසප්ප ගතිම්හි ච
සිලොකධාතු සඞ්ඝාතෙ සක සඞ්කාය වත්තතෙ.

2 අථො කුකවකාදානෙ කෙ සද්දෙ අකි ලක්ඛණෙ
කු සද්දෙ කුච්ජිතෙ චඩක දරණෙ මකි මණ්ඩණෙ.

3 වකි කොටිල්ලයාත්‍රාසු සකකාටිකාවයං ගතෙ
තකි ලොලත්තනෙ යාතෙ තකී ඉධ ගතාදිසු.

---

c ජන්තුභාණිත්‍ථං, (ජන්තු, අභාණිත්‍ථ යි විසන්ධියි) සඳැස්හුංගේ නොපිරිහීම පිණිස හෙවත් ජන්තූන්ගේ රක්‍ෂණය පිණිස, ත්‍වචි, සමහර තැනෙක්හි, ධාත්‍වන්තානං, ධාත්‍වන්තයන්ට, නොහොත් අනුස්වාරණ ධාතුරූපාන්තයෙහි වන සිව්හකාතින්ට, ඔකාරං, ("ධම්මො පූමො ච ධම්මනෙ" යනාදියෙහි මෙන්) ඔකාරාදෙශද, ඤ්ඤානං, (ඉච්ඡචන්ද තෙසං ඤ්ඤාංයිතිව්වනහෙයින්) ඉකාර උකාර යන්ට, දීඝොච, ("ඉදිතුපරම්සසරියෙ සිව්‍යනම්යි" යනාදියෙහි මෙන්) දීර්ඝද, ධාතුම්හා, ධාතුවට, පුබ්බං, පූර්ව, * අත්‍ථපදං අපි, ("නූදෙවුද''යනාදියෙහිමෙන්) අර්ථපදයද, සියාවන්නේයි.

1 භූ, භූයනධාතුව, සත්තායං, වීමෙහිද; පච, පචයනධාතුව, පාකෙ, පිසීමේහිද, ගමු–සප්ප, ගමුසප්පයන ධාතුදෙක, ගතිම්හි ච, යාමෙහිද, සිලොකධාතු, සිලොකයනධාතුව, සඞ්ඝාතෙ, රැස් කිරීමෙහිද; සක, සඞ්කායනධාතුව; සඞ්කාය, සැකයෙහිද; වත්තතෙ, වැවේ.

(මෙතැන් පටන් අර්‍ථවචාරණය කාරණ පරිදි මේ මුල්ගාථායෙහිහිනයින් දනුත්තුයි.)

2 අථො, නැවත; කුක–වක, යනු, ආදානෙ, ගැණීමෙහිද; කෙ යනු, සද්දෙ, ශබ්දකිරීමෙහිද; අකියනු, ලක්ඛණෙ, ලකුණුකිරීමෙහිද; කුයනු සද්දෙ, ශබ්දකිරීමෙහිද, කුච්ජිතෙ, කුත්සායෙහි හෙවත් පිළිකුල්කිරීමෙහිද; චඩක යනු දරණෙ, පැළීමෙහිද; මකි යනු, මණ්ඩනෙ, සැරසීමෙහිදවේ.

3 වකි යනු, කොටිල්ලයාත්‍රාසු, කුටිලත්වයෙහි හාගමන්හිද, සකකාටිකායනා; වයං, ධාතුවද, ගතෙ, යාමෙහිද; තකියනු, ලොලත්තනෙ, ඇලලීමෙහිද, යාතෙ, යාමෙහිද; තකී යනු, ඉධ, මේ භාෂාවෙහි, ගතාදිසු, ගමන්ආදියෙහිදවේ.

---

* පුබ්බංයනු ක්‍රියා විශෙෂණාර්‍ථයෙහි විතීයායි.

4 එච, ලොකනාවිතතිස්ස එකඛවුත්තිමහි තු රුකඛෑව බෙ
පිරහිංසබණෙ
තීය, මොʻපනදිට්ඨිවතාදිසමුණ්ඩස්ස දිකඛʻඑ කකඛකඛා
හසනෙ
තුර, හිංසනවුඩ්ඪනතිස්ස ගි දකඛʻදනමහි තු ජකඛ ච
හකඛ මතා
අන, ජලදුබෙස්ස තු දිකඛ ච දුකඛ ච ඉකඛ දිසඩ්ඪන
කොʻබ ස්සෙ.

5 ඍ තීකඛ වුම්බනෙපි සීකඛ විජ්ජුʻපාදුʼපාසනමහි
රකඛ ගුතතිවාරණෙපි උඤ්ඡනෙ ඊයාʻපි හිකඛ
යාචලඩ්ඪʻලඩ්ඪපි එකඛ රෙසසංඝතෙස්ස
මොකඛ මුතතියංචපෙපි විකඛ වාචබොධනෙස්ස.

---

4 එකඛයනු; එචලොචනාවිතතිස්ස, කීම් බැලීම් විඳීම් යන මෙහිද; වුතිම්හිතු, ආවරණයෙහි චනාහි; රුකඛව, රුකඛයනුද; බෙ යනු; පිරහිංසබණෙ, දුඛිවීමහිංසාවසෑරීම යන මෙහිද; දිකඛයනු; තියම, තීයමය; උපනය; තුල්කරලාශිෂ්‍යයන් පිළිගැන්මය; ඩිට්ඨි, යානකිරීමය; වතාදිස, වෘතදූක්වීමය; මුණ්ඩස්ස. මුඩුකිරීමය යන මෙහිද; අථ, නැවත; කකඛ–කඛ යන දෙකෑහසනෙ, සිනාවෙහිද; තුරහිංසනවුඩ්ඪනතිස්සහි, ශීඝ්‍රහිංසාවෘඩිගමන් අසිශන්හිවනාහි; දකඛයනුද; අදනමහිතු, අනුහවකිරීමෙහි චනාහි; ජකඛචහකඛ, ජකඛහකඛයනදෙදෙනාද; අනජලදුබෙස්සතු, ජීවනදූල්වීම දුස්කරීම යන මෙහිවනාහි; දිකඛචදුකඛච දිකඛදුකඛ යන දෙදෙනාද; ඉකඛයනු; දිසඩ්ඪනකෙ, බැලීම ලකුණුකිරීම යන මෙහිද; ඔබයනු; ස්සෙ, විශල්මෙහිද; මතා, දන්නාලදහ.

5 ඍ තීකඛයනු; වුම්බනෙපි, සිඹීමෙහිද; සීකඛයනු; විජ්ජුපාද, විද්‍යුගැන්ම, උපාසනමහි, හික්මීම යනමෙහිද; රකඛයනු; ගුතතිවාරණෙපි, රැක්මෙහිදවැලැක්මෙහිද; හිකඛයනු; උඤ්ඡනෙපි, සීහිමෙහිද; යාචලඩ්ඩිඅලඩ්ඩිස්සපි, යාඥලාභඅලාභයන්හිද; එකඛයනු; රෙසසංඝතෙස්ස, රෙදවීම කැප්වීම යන මෙහිද; මොකඛයනු; මුතතියංචපෙපි, මිදීම හැරීම යන මෙහිද; විකඛයනු; වාචබොධනෙස්ස, කීමහැඟවීමයනමෙහිද; සියා, වන්නේය.

14 යජ දෙවච්චනෙ දානසඞ්ගතීකරණෙසු ච
තිජ ඛමනිසානෙසු දනෙපි චජ හානියං,

15 සජා ලිඞ්ගනවිස්සජ්ජ නිම්මාණෙ මුජ්ජ මුජ්ජනෙ
මජ්ජ සංසුද්ධියං ලජ්ජ ලජ්ජනෙ තජ්ජ තජ්ජනෙ.

16 අජ්ජසජ්ජාජ්ජනෙ සජ්ජ නිම්මාණෙ ගජ්ජ සද්දනෙ
ගුජකූජ වයං සද්දෙ අබ්‍යත්තෙ බජ්ජ භක්ඛණෙ.

17 භජ්ජ පාකෙ විජි භයචලනෙ විජ විජනෙ
බජී ගබනවෙකල්ලෙ ජි ජයෙ ජු ජවෙ සියා.

18 ඛඩි විහායු'ජ්ඣි උස්සග්ගෙ ගමනෙ අටපට වයං
නට නච්චෙ රට පරිභාසනෙ වට වෙඨනෙ.

---

14 යජයනු; දෙවච්චනෙ, දෙවියන්පිදීමෙහිද; දාන, දීමය; සඞ්ගති, එක්වීමය; කරණෙසුච, කිරීමය යනමෙතෙක් අර්ථයන්හිද; තිජ යනු; ඛම, ඉවසීමය; නිසානෙසු, තියුණුකිරීමයයන අර්ථයන්හිද; චජයනු; දනෙ, පිදීමෙහිද; හානියං, පිරිහීමෙහිද වන්නේය.

15 සජයනු; ආලිඞ්ගන, වැලඳගැන්මෙහිද; විස්සජ්ජ, හැරීමෙහිද; නිම්මාණෙ, මැවීමෙහිද; මුජ්ජයනු; මුජ්ජනෙ, කිමිදීමෙහිද; මජ්ජයනු; සංසුද්ධියං, පිරිසිදු කිරීමෙහිද; ලජ්ජයනු; ලජ්ජනෙ, ලජ්ජාවෙහිද; තජ්ජයනු; තජ්ජනෙ,තර්ජනයෙහිදවේ.

16 අජ්ජසජ්ජයන්දෙක; අජ්ජනෙ, සැදීමෙහි හෙවත් ඉපයීමෙහිද; සජ්ජයනු; නිම්මාණෙ, මැවීමෙහිද; ගජ්ජයනු; සද්දනෙ, ශබ්දකිරීමෙහිද; ගුජකූජවයං, ගුජකූජයනධාතුදෙක; අබ්‍යත්තසද්දෙ, නොවිදත්හඬෙහිද; බජ්ජයනු, භක්ඛණෙ, අනුභවකිරීමෙහිදවේ.

17 භජ්ජයනු; පාකෙ, බැදීමෙහිද; විජීයනු; භයචලනෙ, බියෙහිගා සැලීමෙහිද; විජයනු; විජනෙ, පවන්සැලීමෙහිද; බජීයනු; ගබ්න වෙකල්ලෙ, ගමන්විකලත්වයෙහිද,ජී, යනු, ජයෙ, දිනීමෙහිද, ජුයනු; ජවෙ, දිවීමෙහිද; සියා, වන්නේයි.

18 ඛඩියනු; විහායං, සිනීමෙහිද; උජ්ඣියනු; උස්සග්ගෙ, ඕසවා දැමීමෙහිද; අටපටවයං, අටපටයනධාතුදෙක; ගමනෙ, යාමෙහිද; නටයනු; නච්චෙ, නැටුමෙහිද; රටයනු; පරිභාසනෙ, පිරිහෙළාබිණීමෙහිද; වටයනු; වෙඨනෙ, වෙළීමෙහිදවේ.

19 වට්ට ආවත්තනේහ වණ්ට වණ්ටංහෙ කට මද්දනේහ
ද්‍රුමො විසරණාදීසු කට සංවරණෙ ගතෙ.

20 ඝුට ඝොසෙ පතිඝාතෙ චිට අක්කොසෙ ච පෙසනෙ
භට භත්‍යං කුටකොට්ටච්ඡෙදනෙ ලුට ලොටනෙ.

21 ජටඣටපිට සඞ්ඝාතෙ චිටු'ත්තාසෙ ඝට'හනෙ
ඝටි සඞ්ඝට්ටනෙ තට්ට ඡෙදනෙ මුට මද්දනෙ.

22 පඨ බ්‍යත්තවචෙ හෙඨ බාධායං වෙඨ වෙඨනෙ
සුඨිකුඨි වයං සොසෙ පිඨ හිංසනධාරණෙ.

23 කඨ සොසනපාකෙසු වඨ ථූලත්තනෙ භවෙ
කඨි සොසෙ රුඨලුඨො'පඝාතෙ සඨ කෙතවෙ.

---

19 වට්ටයනු; ආවත්තනෙ, වටකිරීමෙහිද; වණ්ටයනු; වණ්ටනෙහි, වෙන්කිරිම් අර්ථයෙහිද; කටයනු; මද්දනෙ, මිදීනයෙහිද; ද්‍රුවො, ද්‍රුවයනු; විසරණාදීසු, විසිරීම්ආදියෙහිද; කටයනු, සංවරණෙ, ආවරණයෙහිද; ගතෙ, යාමෙහිදවැවේ.

20 ඝුටයනු; ඝොසෙ, ඝොෂාවෙහිද; පතිඝාතෙ, නැසීමෙහිද; චිට යනු; අක්කොසෙ ච, ආක්‍රොශකිරීමෙහිද; පෙසනෙ, යැවීමෙහිද; භට යනු; භත්‍යං, බැලෙහිද; කුටකොට්ටයනදෙක; ඡෙදනෙ, සිඳීමෙ හිද; ලුටයනු; ලොටනෙ, ඇලලීමෙහිදවේ.

21 ජට-ඣට-පිට-යනතුන; සඞ්ඝාතෙ, රැස්කිරීමෙහිද; චිටයනු, උත්තාසෙ, ත්‍රාසවීමෙහිද; ඝටයනු;ඊහනෙ,උත්සාහයෙහිද; ඝටියනු; සංඝට්ටනෙ, ගැටීමෙහිද; තට්ටයනු; ඡෙදනෙ, ඡෙදනයෙහිද; මුට යනු; මද්දනෙ, මිදීනයෙහිදවේ.

22 පඨයනු; බ්‍යත්තවචෙ, ව්‍යක්තවචනයෙහිද: හෙඨයනු; බාධායං, පෙළීමෙහිද; වෙඨයනු; වෙඨනෙ, වෙළීමෙහිද; සුඨිකුඨිවයං, සුඨිකු ඨියනධාතුදෙක; සොසෙ, වියලීමෙහිද; පිඨයනු; හිංසනධාරණෙ, හිං සාවෙහිහාදුරීමෙහිදවේ.

23 කඨයනු; සොසනපාකෙසු, වියලීම්පිසීම්යනඅර්ථයන්හිද; වඨ යනු; ථූලත්තනෙ, ස්ථූලත්වයෙහිද; කඨියනු; සොසෙ, වියලීමෙහිද; රුඨලුඨයනදෙක; උපඝාතෙ,නැසීමෙහිද; සඨයනු; කෙතවෙ, කෛ රාටිකබැව්හිද; භවෙ, වන්නේයි.

24 සියා හඨ බලක්කාරෙ කඩ්ඪ භෙදෙ ඡඩ්ඩ ඡෙදෙ
මණ්ඩ විභූසනෙ වණ්ඩ වණ්ඩිකොක හණ්ඩ භණ්ඩනෙ.

25 පණ්ඩ උප්පණ්ඩනෙ ලිඩ්ගවෙකල්ලෙ මුණ්ඩ ඛණ්ඩනෙ
ගණ්ඩ වදනෙක'දෙසම්හි ගණ්ඩ සන්නිචයෙ'පිච.

26 රඩ්ඩ එරඩ්ඩ හිංසායං පිණ්ඩ සඩ්ඝාතආදිසු
කුණ්ඩ දාහෙ පණ්ඩ ගතෙ හිණ්ඩ ආහිණ්ඩනෙ සියා.

27 කරණ්ඩ භාජනත්ථම්හි අථො ලණ්ඩ ජිගුච්ඡනෙ
වත්තනෙ මෙණ්ඩ කොටිල්ලෙ සණ්ඩ ගුම්බත්ථමීරණෙ.

28 අථො'පි අඩ්ඩ අණ්ඩත්ථෙ දිස්සනෙ තුඩි තොඩනෙ
වඩ්ඪ සංවඩ්ඪනෙ කඩ්ඪ කඩ්ඪනෙ භණ භාසනෙ.

---

24 හඨයනු; බලක්කාරෙ, බලාත්කාරයෙහිද; කඩ්ඪයනු; භෙදෙ, බිඳීමෙහිද; ඡඩ්ඩයනු; ඡෙදෙ, සිඳීමෙහිද; මණ්ඩයනු; විභූසනෙ, සැරසීමෙහිද; වණ්ඩයනු; වණ්ඩිකොක, වණ්ඩබැවිහිද; හණ්ඩයනු; භණ්ඩනෙ, භණ්ඩනයෙහිද; සියා, වන්නේයි.

25 පණ්ඩයනු; උප්පණ්ඩනෙ, බීජොත්පාදනයෙහිද; ලිඩ්ගවෙකල්ලෙ; ලිඩ්ගවෛකල්‍යයෙහිද; මුණ්ඩයනු; ඛණ්ඩනෙ, කැඩීමෙහිද; ගණ්ඩයනු, වදනෙකදෙසම්හි, වදනෛකදෙශයක්හිකිරියාකිරීමෙහිහෙවත්තො පුල්නැගීමෙහිද, * ගණ්ඩයනු; සන්නිචයෙපිච, රැස්කිරීමෙහිදවැයේ.

26 රඩ්ඩඑරඩ්ඩයනාදක; හිංසායං, හිංසායෙහිද; පිණ්ඩයනු; සඩ්ඝාත ආදිසු, රැස්කිරීම්ආදියෙහිද; කුණ්ඩයනු; දාහෙ, දැවීමෙහිද; පණ්ඩයනු; ගතෙ, යාමෙහිද; හිණ්ඩයනු; ආහිණ්ඩනෙ, ඇවිදීමෙහිද; සියාවන්නේයි

27 කරණ්ඩයනු; භාජනත්ථම්හි, භාජනාර්ථයෙහි හෙවත් දැරීමෙහිද; අථො, නැවත; ලණ්ඩයනු; ජිගුච්ඡනෙ, පිළිකුල්කිරීමෙහිද; මෙණ්ඩයනු; කොටිල්ලෙ, කුටිලත්වයෙහි හෙවත් වක්වීමෙහිද; සණ්ඩයනු; ගුම්බත්ථමීරණෙ, ගුම්බාර්ථයෙහි හෙවත් කැටිවීමෙහිහාකම්පායෙහිද; වත්තනෙ, පවතී.

28 අථොපි, නැවතද; අඩ්ඩයනු; අණ්ඩත්ථෙ, අණ්ඩාර්ථයෙහි හෙවත් ගුලිවීමෙහිද; තුඩියනු; තොඩනෙ, මිරිකීමෙහිහෝ ඉරීමෙහිද; වඩ්ඪයනු; සංවඩ්ඪනෙ, වැඩීමෙහිද; කඩ්ඪයනු; කඩ්ඪනෙ, ඇදීමෙහිද; භණයනු, භාසනෙ, කීමෙහිද; දිස්සනෙ, දක්නාලැබේ.

---

* මෙහි වදනෙකදෙසම්හියනු වදනෙකදෙසනං වදනෙකදෙසොයි නිරුක්තවූ නාමධාතුක භාවක්‍රියායි.

29 සොණ වණ්ණෙ ගුණ'බ්භාසෙ ඉණපෙණ වයං ගතෙ
පණ වොහාරථොමෙසු චතයාතෙ කණ මීලනෙ.

30 අණ රණ කණ මුණ ඛණ කුණ සද්දෙ
යත පටියත්නෙ ජුත දිත්තිම්හි
අතපත ගමනෙ චිත සඤ්ඤාණෙ
කිත වාසාදෙ, වතු වත්තනම්හි.

31 භවෙ කත්ථ සිලාඝායං මඨිම්හ විලාලනෙ
නාථ යාචනසන්තාපඉස්සරාසිංසනෙසු ච.

32 පුථ වෙ පුථු විත්ථාරෙ බ්‍යථ හිංසචලෙසු ච
ගොත්‍ථු වංසෙ පඨ පත්ථ ගතෙ නාථ සම්ඛියං.

33 වන්ද'භිවාදථොමෙසු ගද බ්‍යත්තවචෙ'පිච
අථො නින්ද ගරහායං බදි පක්ඛඤ්ඤනාදිසු.

---

29 සොණයනු; වණ්ණෙ, (රතා) වර්ණකිරීමෙහිහෝ වීමෙහිද; ගුණයනු; අබ්භාසෙ, අභ්‍යාසයෙහිද; ඉණපෙණවයං, ඉණපෙණයන ධාතුදෙක; ගතෙ, ගමනෙහිද; පණයනු; වොහාරථොමෙසු, ගණුදෙනුකිරීමෙහිහා ස්තුතියෙහිද; කණයනු; මීලනෙ, ඇසන්නාදුල්වීමෙහිද; චතනතෙ, වැටේ.

30 අණ-රණ-කණ-මුණ-ඛණ-කුණ-යන සය; සද්දෙ, ශබ්දයෙහිද; යතයනු, පටියත්නෙ, උත්සාහයෙහිද; ජුතයනු; දිත්තිම්හි, බැබලීමෙහිද; අතපතයනදෙක; ගමනෙ, යාමෙහිද; චිතයනු; සඤ්ඤාණෙ, දැනගැනීමෙහිද; කිතයනු; වාසාදෙ, විසීම්ආදියෙහිද; වතුයනු; වත්තනම්හි, පැවැත්මෙහිදවැවේ.

31 කත්ථයනු; සිලාඝායං, ගුණකීමෙහිද; මඨම්හයනදෙක; විලාලනෙ, ඇලලීමෙහිද; නාථයනු; යාචන, ඉල්වීමය; සන්තාප, තැවීමය; ඉස්සර, ඉසුරුබවය; ආසිංසනෙසුච, ආශිංසනය යනමේතෙක් අර්ථයන්හිද; භවෙ, වන්නේයි.

32 වෙ, ඒකාගතයෙන්; පුථපුථුයනදෙක; විත්ථාරෙ, පුලුල්කිරීමෙහිද; බ්‍යථයනු; හිංසචලෙසුච, හිංසයෙහිහා චලනයෙහිද; ගොත්‍ථුයනු; වංසෙ, වංශවිභාගයෙහිද; පඨපත්ථයන දෙක; ගතෙ, යාමෙහිද; නාථයනු; සම්ඛියං, සම්භවීමෙහි හෙවත් සතුටුවීමෙහිදවැවේ;

33 වන්දයනු; අභිවාදථොමෙසු, අභිවාදනයෙහිහා ස්තුතියෙහිද; ගදයනු; බ්‍යත්තවචෙපිච, ව්‍යක්ත වචනයෙහිද; අථො, නැවත; නින්දයනු; ගරහායං, ගර්හායෙහිද; බදියනු; පක්ඛඤ්ඤනාදිසු, හැනීම්ආදියෙහිදවේ.

34 ඵදී තු කිට්ඨිචලනෙ චඩි කන්තිහ්ලාදනෙ
කිලිදී පරිදෙවාදෙ උදිසබ්බකිලෙදනෙ.

35 ඉදි තු පරමිස්සරියෙ අදිඅද්ද ච බන්ධනෙ
භගන්ද සෙචනෙ හොති භද්දකල්‍යාණකම්මනි.

36 සිද සිඞ්ගාරපාකෙසු සන්දුහරිතසොසනෙ
මදි බල්‍යෙ මුදමිදා සනෙහනෙ මද්ද මද්දනෙ,

37 සජ්ජු පස්සවනාදීසු කන්ද'ව්හානෙ ච රොදනෙ
විද ලාභෙ දද දානෙ රුදි අස්සුවිමොචනෙ:

38 සදෙ විසරණාදානගමනෙච්වා'වසාදනෙ
හිලාද තු සුඛෙ සූදක්ඛරණෙ රද විලෙඛනෙ.

39 සාද අස්සාදනාදීසු ගද බ්‍යත්තවචෙපිච
නද අබ්‍යත්තසද්දෙ තු රද'ද ඛාදභක්ඛණෙ

---

34 ඵදිතු, ඵදිධාතුවනාහි; කිට්ඨිචලනෙ, මදක්සැලීමෙහිද; චඩියනු; කන්තිබැබලීමෙහිද; හ්ලාදනෙ, සැපඇතිකිරීමෙහි හෙවත්සතුටුකිරීමෙහිද; කිලිදියනු; පරිදෙවාදෙ, හැඬීම්ආදියෙහිද; උදියනු; සබ්බකිලෙදනෙ, වැගිරීමෙහිහා තෙතරුදවීමෙහිදවේ.

35 ඉදිතු, ඉදිධාතුවනාහි; පරමිස්සරියෙ, පරමෛශ්වර්‍ය්‍ය කිරීමෙහිද; අදිඅද්දයන දෙක; බන්ධනෙච, බැඳීමෙහිද; භගන්දයනු; සෙචනෙ, තෙමීමෙහිද; භද්දයනු; කල්‍යාණකම්මනි, යහපත් ක්‍රියාවෙහිද හොති, වේ.

36 සිදයනු; සිඞ්ගාර, කාමරසාභිප්‍රාය ඉපදවීමෙහිහා; පාකෙසු, පිසීමෙහිද; සන්දුයනු; හරිතසොසනෙ, නිල්වර්ණක්‍රියාවෙහිහා සොෂාකිරීමෙහිද; මදියනු; බල්‍යෙ, බාලබැව්ඇතිවීමෙහිද මුදමිදයන දෙක; සනෙහනෙ, සතුටුවීමෙහිද; මද්දයනු; මද්දනෙ, මඩිනයෙහිදවේ.

37 සජ්ජුයනු; පස්සවනාදීසු, වැගිරීම්ආදියෙහිද; කන්දයනු; අව්හානෙච, ආමන්ත්‍රණයෙහිද; රොදනෙ, හැඬීමෙහිද; විදයනු; ලාභෙ, ලැබීමෙහිද; දදයනු; දානෙ, දීමෙහිද; රුදියනු; අස්සුවිමොචනෙ, කඳුළුහිඳීමෙහිදවේ.

38 සදෙ, සදයනු; විසරණ, විසිරීමය; ආදාන, ගැනීමය; ගමනෙච, යාමයනමෙහිද; අවසාදනෙ, පසුබැස්වීමෙහිද; හිලාදතු, හිලාදයනුවනාහි; සුඛෙ, සැපකිරීමෙහිද; සූදයනු; ඛරණෙ, වැගිරීමෙහිද; රදයනු; විලෙඛනෙ, ඉරිඇඳීමෙහිද වන්නේයි.

39 සාදයනු; අස්සාදනාදීසු, ආස්වාදනාදින්කෙරෙහිද; ගදයනු; බ්‍යත්තවචෙපිච, වියත්බසෙහිද; නදයනු; අබ්‍යත්තසද්දෙතු, නොවියත්හඬෙහිද; රද අද ඛාද යනතුණ; භක්ඛණෙ, කෑමෙහිදවේ.

40 අද්දු යාචනයාත්‍රාදිස්ව'ථො මිද සිනෙහනෙ
සියා ඛුද ජිඝච්ඡායං දලිද්ද දුග්ගච්චං හි තු.

41 දූ දවෙ දු ගතිවුඩ්ඪිසු දූ දූනෙ විද ජානනෙ
තදි ආලසියෙ බාධ බාධායං ගුධ කීළනෙ.

42 අථො ගාධ පතිට්ඨායං වුධුඵධ ච වුඩ්ඪියං
ධා හොති ධාරණෙ චෙව විනාසායං බුධ බොධනෙ.

43 සිධු ගත්‍යම්හි යුධ සම්පහාරෙ විධ වෙධනෙ
රාධ හිංසාසංරාධෙ බධ බන්ධ ච බන්ධනෙ.

44 සිධසාධ ච සිද්ධිම්හි ධෙ පානෙ ඉන්ධ දිත්තියං
මාන පූජාය වනසනසම්භත්තෙ අන පාණනෙ
කන දිත්තිගතිකන්තාසු ධන ධනුවා'වදාරණෙ.

---

40 අද්දුයනු; යාචනයාත්‍රාදිසු, ඉල්වීමෙහිහා යාම්ආදීන්කෙරෙහි; ද; අථො, තවත්; මිදයනු; සිනෙහනෙ, සෙනහකිරීමෙහිද; ඛුදයනු; ජිඝච්ඡායං,කුසගිනිතැමැත්තෙහිද; දලිද්දයනු; දුග්ගච්චංහිතු, දිළිඳුබැව් ඇත්වීමෙහිද; සියා, වන්නේයි.

41 දූයනු, දවෙ, දියකිරීමෙහිද; දුයනු; ගතිවුඩ්ඪිසු, ගමන් වෘද්ධියෙහිද; දූයනු; දූනෙ, දීමෙහිද; විදයනු; ජානනෙ, දැනීමෙහිද; තදියනු; ආලසියෙ, අලසවීමෙහිද; බාධයනු; බාධායං, පෙළීමෙහිද; ගුධයනු; කීළනෙ, ක්‍රීඩාකිරීමෙහිද වන්නේයි.*

42 අථො, තවත්; ගාධයනු; පතිට්ඨායං, ප්‍රතිෂ්ඨායෙහිද; වුධුඵධ ච, වුධුඵධයනදෙක; වුඩ්ඪියං, වැඩීමෙහිද; ධායනු; ධාරණෙචෙව, දරීමෙහිහා; විනාසායං, සිතීමෙහිද; බුධයනු; බොධනෙ, අවබොධයෙහිද; හොති, වේ.

43 සිධුයනු; ගත්‍යම්හි, යාමෙහිද; යුධයනු; සම්පහාරෙ, සටන්කිරීමෙහිද; විධයනු; වෙධනෙ, විදීමේහිද; රාධයනු; හිංසායං, හිංසාවෙහිනා; සංරාධෙ, සිත්නැණීමෙහිද; බධබන්ධච,බධබන්ධයනදෙක, බන්ධනෙ, බැඳීමෙහිදවැටේ.

44 සිධසාධව, සිධසාධයනදෙක; සිද්ධිම්හි, සිද්ධකිරීමෙහිද; ධෙයනු; පානෙ, පානයෙහිද, ඉන්ධයනු; දිත්තියං, බැබලීමෙහිද; මානයනු; පූජාය,පිදීමෙහිද; වන සන යනදෙක; සම්භත්තෙ, සෙවීමෙහිද; අනයනු; පාණනෙ, ජීවත්වීමෙහිද; කනයනු; දිත්ති; බැබලීමය, ගති, යාමය,කන්තාසං, කාන්තිය යනමෙහිද, ධන ධනු යනදෙක; අවදාරණෙ, කැණීමෙහිද වන්නේයි.

---

* කීළාදියෙහි වැලකීම් අර්ථයෙහිද දිවාදියෙහි පෙළීම් අර්ථයෙහිද මෛතුනාදියෙහි ක්‍රීඩාර්ථයෙහිද මුසුරුවීමෙහිද පෙණේ.

45 ගුප ගොපනෙ ගුප සංවරණෙ තප සන්තාපෙ තප ඉස්සරියෙ
චුප මන්දගමනෙ තපු උබ්බෙගෙ රප ලප වාක්‍යෙ සප අක්කොසෙ.

46 ජප ජප්ප වචෙ බ්‍යත්ත තප්ප සන්තප්පනෙ සියා
කපි කිඤ්චිචලෙ කප්පසාමත්ථියෙ වෙපු කම්පනෙ.

47 තප්පසන්ත ගතෙ ඡෙදෙ තක්කෙ හිංසාදිසු වුච්චතෙ
චප බීජවිනික්ඛෙපෙ ධූප සන්තාපනෙපි ච.

48 චප සාන්ත්‍වෙ පු පවණෙ ඣප දහෙ සුපො සයෙ.
පුප්ඵ විකසනෙ හොන්ති රබෙ ලම්බ'වසංසනෙ.

49 චුම්බ වදනසංයොගෙ කම්බ සංවරණෙ මතො
අම්බ සද්දෙ ච අස්සාදෙ තායනෙ සබි මණ්ඩනෙ.

---

45 ගුපයනු; ගොපනෙ, රැකීමෙහිද; ගුපයනු; සංවරණෙ, සංවරණයෙහිද; තපයනු; සන්තාපෙ, තැවීමෙහිද; තපයනු; ඉස්සරියෙ, ඉසුරුබැව්හිද; චුපයනු, මන්දගමනෙ, ලැසිගමන්හිද; තපුයනු; උබ්බෙගෙ, උද්වෙගයෙහිද; රපලප යනදෙක; වාක්‍යෙ, කීමෙහිද; සපයනු; අක්කොසෙ, ආක්‍රොශයෙහිද වැටේ.

46 ජපජප්පයනදෙක; බ්‍යත්තවචෙ, ව්‍යක්තවචනයෙහිද; තප්පයනු; සන්තප්පනෙ, සන්තර්පණයෙහිද; කපියනු; කිඤ්චිචලෙ, මඳක් සැලීමෙහිද; කප්පයනු; සාමත්ථියෙ, සාමර්ථ්‍යයෙහිද; වෙපුයනු; කම්පනෙ, කම්පනයෙහිද; සියා, වන්නේයි.

47 තප්පයනු; සන්තගතෙ, සංසිඳීමෙහිහා යෑමෙහිද; ඡෙදෙ, සිඳීමෙහිද; තක්කෙ, තර්කයෙහිද; හිංසාදිසු, හිංසාදීන් කෙරෙහිද; චපයනු; බීජවිනික්ඛෙපෙ, බිජුවැපිරීමෙහිද; ධූපයනු; සන්තාපනෙපිච, තැවීමෙහිද; වුච්චතෙ, කියනුලැබේ.

48 චපයනු; සාන්ත්‍වෙ, හැලවීමෙහිද; පුයනු; පවණෙ, පිරිසිදුකිරීමෙහිද; ඣපයනු; දහෙ, දැහීමෙහිද; සුපො, සුපයනු; සයෙ, සයනකිරීමෙහිද; පුප්ඵයනු, විකසනෙ, විකසනයෙහිද; රබෙලම්බයන දෙක; අවසංසනෙ, එලීමෙහිද; හොන්ති, වේ.

49 චුම්බයනු; වදනසංයොගෙ, සිඹීමෙහිද; කම්බයනු; සංවරණෙ, මුවහකිරීමෙහිද; අම්බයනු; සද්දෙච, ශබ්දයෙහිද; අස්සාදෙ, ආස්වාදයෙහිද; තායනෙ, පාලනයෙහිද; සබියනු; මණ්ඩනෙ, සැරසීමෙහිද; මතො, දන්නාලදී.

50 ගබ්බ දප්පෙ'ඛසබ්බාපි ගමනෙ පුබ්බ පූරණෙ
ගුම්බ'ඛගුම්බනෙ වබ්බ අදනෙ උබ්බ ධාරණෙ.

51 ලභ ලාභෙ ජම්භ ගත්තවිනාමෙ සුභ සොභනෙ
භී භයෙ රභ රාභස්සෙවා'රම්භෙ ඛුභ සඤ්චලෙ.

52 ථම්භඛම්භ පතිබන්ධෙ ගබ්භ පාගබ්භියෙ වධෙ
සුම්භ සංසුම්භනෙ සම්භ විස්සාසෙ යභ මෙථුනෙ.

53 දුභ ජිඝිංසනෙ දබ්භ ගන්ථනෙ උද්දුභා'දනෙ
කමු තු පදවික්ඛෙපෙ ඛමු තු සහනෙ සියා.

54 හමු අනවට්ඨානෙව චමු උග්ගිරණාදිසු
ඛිලමු කලමු ගෙලඤ්ඤෙ රමු කීළායමීරිතො.

55 දමො දමෙ නම නමෙ අථො සම පරිස්සමෙ
යමු උපරමෙ නාසෙ අම යානෙ මු බන්ධනෙ.

---

50 ගබ්බයනු; දප්පෙ, දර්පයෙහිද; අඛසබ්බාපි, අඛසබ්බයනමෙ විහුවනාහි; ගමනෙ, යාමෙහිද; පුබ්බයනු; පූරණෙ, පිරීමෙහිද; ගුම්බඅඛයනදෙක; ගුම්බනෙ, කැටිකිරීමෙහිද; වබ්බයනු; අදනෙ. කෑමෙහිද; උබ්බයනු, ධාරණෙ, දැරීමෙහිදවේ.

51. ලභයනු; ලාභෙ, ලැබීමෙහිද; ජම්භයනු; ගත්තවිනාමෙ, ඈනුම්හිහෙවත් ශරීරයනැමීමෙහිද; සුභයනු; සොභනෙ, බැබලීමෙහිද; භීයනු; භයෙ, බියෙහිද; රභයනු; රාභස්සෙව, කාර්‍යරබැවිහිද; ආරම්භෙ, පටන්ගැන්මෙහිද; ඛුභයනු, සඤ්චලෙ, කැලඹීමෙහිදවේ.

52 ථම්භඛම්භයනදෙක, පතිබන්ධ, තදවීමෙහිද; ගබ්භයනු; පාගබ්භියෙ, ප්‍රගල්භවීමෙහිද; වධෙ, වධයෙහිද; සුම්භයනු; සංසුම්භනෙ, ගැසීමෙහිද; සම්භයනු; විස්සාසෙ, විශ්වාසයෙහිද; යභයනු; මෙථුනෙ, මෙවුන්දම් සෙවීමෙහිදවේ.

53 දුභයනු, ජිඝිංසනෙ, පෙළනුකැමතිවීමෙහිද; දබ්භයනු, ගන්ථනෙ, ගෙතීමෙහිද; උද්දුභයනු, අදනෙ, කෑමෙහිද; කමුතු, කමුයනධාතුවවනාහි, පදවික්ඛෙපෙ, පයනගා තැබීමෙහිද; ඛමුතු, ඛමුයනධාතුව; සහනෙ, ඉවසීමෙහිද; සියා, වන්නේසි.

54 හමුයනු; අනවට්ඨානෙව, නිශ්චලනොවීමෙහි හෙවත් කරකැවීමෙහිද; චමුයනු; උග්ගිරණාදිසු, වමනය කිරීම් ආදියෙහිද; ඛිලමුයනුද කලමුයනුද; ගෙලඤ්ඤෙ, ගිලන්බැවිහිද; රමුයනු; කීළායං, ක්‍රීඩාවෙහිද; ඊරිතො, කියනලදී.

55 දමො,දමයනු; දමෙ, දමනයෙහිද; නමයනු;නමෙ, නැමීමෙහිද; අථො,නැවත; සමයනු; පරිස්සමෙ, පරිශ්‍රමයෙහිද; යමුයනු; උපරමෙ, වැලකීමෙහිද; නාසෙ, නැසීමෙහිද; අමයනු; යානෙ, යාමෙහිද; මූයනු; බන්ධනෙ, බැඳීමෙහිද වේ.

56 ධම්මො පුම්මො ච ධම්මනෙ තම සඞ්කාවිඝාතනෙ
ධුම්පීම ච සඞ්ඛානෙ තම සාතනච්ඡාදිකෙ.

57 අයො වයො පයමයො නයො රය ගතිම්හි ච
දය දානගතීරක්ඛා හිංසාදීසු යු මිස්සනෙ
චාය සම්පූජනෙ තාය සන්තානෙ පාය වුඩ්ඪියං
අථො උසූය දොසාවිකරණෙ සාය සායනෙ.

58 තර තරණස්මිං ථර සන්ථරණෙ භර භරණස්මිං පර සම්පරණෙ
සර ගති චින්තා හිංසා සද්දෙ ඵුර චලනාදෙ හර හරණස්මිං

59 රි සන්තතිස්මිං රි ගතෙ රු සද්දෙ ඛුරච්ඡේදස්මිං ධර ධාරණම්හි
ජර ජීරණත්ථෙ මර පාණචාගෙ ඛර සෙකනාසෙ ඝර සෙචනම්හි.

---

56 ධම්මො පුම්මොව, ධම පුමයන ධාතුවය; ධමනෙ, පිඹීමෙහිද; තමයනු; සඞ්කාවිඝාතනෙ, සැකයෙහිහා අලඞ්කාරයෙහිද; ධුම්පීමච, ධුම්පීමයනධාතුවය; සඞ්ඛානෙ, රැස්කිරීමෙහිද; තමියනු; සාතනච්ඡාදියෙ, සැනසීමෙහිහා පසුබැස්වීමෙහිදවේ.

57 අයො වයො පය මයො නයො රය, අය වය පය මය නය රය යන මේ සදෙන; ගතිම්හිච, යාමෙහිද; දයයනු; දානගති රක්ඛාහිංසාදීසු, දීමය ගමනය රැකීමය හිංසාය යනාදී අර්ථයන්හිද; යු යනු; මිස්සනෙ, මිශ්‍රකිරීමෙහිද; චායයනු; සම්පූජනෙ, පිදීමෙහිද; තායයනු; සන්තානෙ, නොසිඳ පැවැත්මෙහිද, පායයනු; වුඩ්ඪියං, වැඩීමෙහිද; අථො, නැවත; උසූයයනු; දොසාවිකරණෙ, දොස් පහළකිරීමෙහිද; සායයනු; සායනෙ, ලෙවීමෙහිදවේ.

58 තරයනු; තරණස්මිං, එතරවීමෙහිද; ථරයනු; සන්ථරණෙ, ඇතිරීමෙහිද; භරයනු භරණස්මිං, පොෂණයකිරීමෙහිද; පරයනු, සම්පරණෙ, පැතිරීමෙහිද; සරයනු; ගති, යාමය; චින්තා, සිතීමය; හිංසා, හිංසාවය; සද්දෙ, ශබ්දය යනමෙහිද; ඵුරයනු; චලනාදෙ, සැලීම්ආදියෙහිද; හරයනු; හරණස්මිං, පැහැරගැන්මෙහිද වේ.

59 රියනු; සන්තතිස්මිං, සන්තානයෙහිද; රියනු; ගතෙ, යාමෙහිද; රුයනු; සද්දෙ, ශබ්දයෙහිද; ඛුරයනු; ඡේදස්මිං, සිඳීමෙහිද; ධරයනු; ධාරණම්හි, දැරීමෙහිද; ජරයනු; ජීරණත්ථෙ, ජීරණාර්ථයෙහිද; මරයනු; පාණචාගෙ, ප්‍රාණය හැරීමෙහිද; ඛරයනු; සෙකනාසෙ, තෙමීමෙහිහා නැසීමෙහිද; ඝරයනු; සෙචනම්හි, තෙමීමෙහිදවේ.

60 ගෙරා නිගරණෙ සෙතෙ දර ඩාහෙ විදාරණෙ
වර ගතිභක්ඛණෙසු වර සංවරණාදිසු.

61 ජර ඡෙදෙ අර නාසෙ ගතෙ ච පූර පූරණෙ
කුර'ක්කොසෙ තර තරෙ ජගර සුපිනක්ඛයෙ.

62 පීලු පලු සල හුලා ගත්‍යත්ථා චල කම්පනෙ
බල සංචලනෙ ඵුල්ල විකාසෙ ජල දිත්තියං.

63 ඵල නිප්ඵත්තියං හොති දල දිත්‍යවිදාරණෙ
දල දුග්ගතියං නිල වණ්ණෙ මීල නිමීලනෙ.

64 සීල සමාධිම්හි කීල බන්ධෙ ගල ගිලා'දනෙ
කුල ආවරණෙ සූල රුජායං බල පාණනෙ.

65 තල මූල පතිට්ඨායං වල වල්ල නිවාරණෙ
පල්ල නින්නෙ ච ගමනෙ මල මල්ල'වධාරණෙ.

---

60 ගෙරා, ගරයනු; නිගරණෙ, වැගිරීමෙහිද; සෙතෙ, සෙතවීමෙහිද; දරයනු; ඩාහෙ, දාහයෙහිද; විදාරණෙ, පැලීමෙහිද; වරයනු; ගතිභක්ඛණෙසු, ගමනයෙහිහා භක්ෂණයෙහිද; වරයනු; සංවරණාදිසු, ආවරණාදියෙහිදවේ.

61 ජරයනු; ඡෙදෙ, සිඳීමෙහිද; අරයනු; නාසෙ, නැසීමෙහිද; ගතෙච, යාමෙහිද; පූරයනු; පූරණෙ, පිරීමෙහිද; කුරයනු; අක්කොසෙ, ආක්‍රොශයෙහිද; තරයනු; තරෙ, පැමිණීමෙහිද; ජගරයනු; සුපිනක්ඛයෙ, නිදිවර්ජිත කිරීමෙහිදවේ.

62 පීලු පලු සල හුලා, පීලු පලු සල හුල යනසතර; ගත්‍යත්ථා, ගමනාර්ථධාතූනුවෙත්; චලයනු; කම්පනෙ, කම්පාවෙහිද; බලයනු; සංචලනෙ, මනාකොට සෑලීමෙහිද; ඵුල්ලයනු; විකාසෙ, ප්‍රබොධයෙහිද; ජලයනු; දිත්තියං, බැබලීමෙහිදවේ.

63 ඵලයනු; නිප්ඵත්තියං, නිෂ්පත්තියෙහිද; දලයනු; දිත්ති, දීප්තියෙහිද; විදාරණෙ, පැලීමෙහිද; දලයනු; දුග්ගතියං, දුග්බැව්හිද; නිලයනු; වණ්ණෙ, (නිල) වර්ණකිරීමෙහිද, මීලයනු; නිමීලනෙ, ඇසනොදල්වීමෙහිද; හොති, වේ.

64 සීලයනු; සමාධිම්හි, මනාකොට පිහිටවීමෙහිද; කීලයනු; බන්ධෙ, බැඳීමෙහිද, ගල ගිල යනදෙක; අදනෙ, කෑමෙහිද; කුලයනු; ආවරණෙ, වැලැක්මෙහිද; සූලයනු; රුජායං, රිදීමෙහිද; බලයනු; පාණනෙ, ජීවත්වීමෙහිදවැවේ.

65 තල මූල යනදෙක; පතිට්ඨායං, ප්‍රතිෂ්ඨායෙහිද; වල වල්ල යනදෙක; නිවාරණෙ, වැලැක්මෙහිද; පල්ලයනු; නින්නෙච, නිම්නයෙහි හෙවත් මිටිවීමෙහිද; ගමනෙ, යාමෙහිද; මල මල්ල යනදෙක; අවධාරණෙ, අවධාරණයෙහි හෙවත් නියමයෙහිදවේ.

66 වනන්තෙ බිල කායිනො සලිලෙ අලකල මයං
වෙල්ල සඞ්ඛලෙන කලල සජ්ජෙන අලිබද්ධෙනො.

67 චුල්ල හාවක්‍රියෙ චූලා'නාසනෙ චූල මද්දනෙ
වනාතෙ බල සොමෙවයෙය පල රක්ඛගතෙසුපි.

68 කෙල බෙල වෙල පෙල වෙලසඞ්ඛලනාදිසු
අව රක්ඛණෙ ජීව පාණධාරණෙ තු පලවො ගතෙ

69 කණ්ඩුවනමහි කණ්ඩුවො සරණෙ ජෙදනෙ දව
දවො තු දවනෙ දෙවු දෙවනෙ සෙවු සෙවනෙ.

70 ධාව ගමනවුඩ්ඪිසු පයිනො ධොවු ධොවනෙ
චෙවි චෙව තන්තුසන්තානෙ චෙවු සංවරණෙ සියා
හෙවා'වහානෙ කොවි සෙනෙ ධුව යාත්‍රා'පිරෙසුච.

---

66 බිලයනු; කායිනොනා; සම්බන්ධභාවයෙහිද; අල කල මයං, අල කල යනදෙක; සලිලෙ, ගැවසීමෙහිද; වෙල්ලයනු; සඞ්ඛලෙන, සැලීමෙහිද; කලලයනු; සජ්ජෙනෙ, සැදීමෙහිද; අලියනු; බද්ධෙනෙ, බැඳීමෙහිද; වනාතෙ, වැවෙ.

67 චුල්ලයනු; හාවක්‍රියෙ, හෙලාක්‍රියාවෙහි හෙවත් විභ්‍රම දැක්වීමෙහිද; චූලයනු; අනාසනෙ, නොවිට්ටුනාවීමෙහි හෙවත් මහත්වීමෙහිද; චූලයනු; මද්දනෙ, මැඩීමෙහිද; බලයනු; සොමෙවයෙය, පිරිසිදුබැවිහිද; පලයනු, රක්ඛගතෙසුපි, රැකීමෙහිහා ගමන්හිද; වනාතෙ, වැවෙ.

68 කෙල බෙල වෙල පෙල වෙල යනපස; සඞ්ඛලනාදිසු, සැලීම් ආදියෙහිද; අවයනු; රක්ඛණෙ, රක්‍ෂණයෙහිද; ජීවයනු; පාණධාරණෙතු; ජීවත්වීමෙහිද; පලවො; පලවයනු; ගතෙ, යාමෙහිදවේ.

69 කණ්ඩූවො, කණ්ඩුවයනු; කණ්ඩුවනමහි, කැසීමෙහිද; සරණෙ, හිංසාවෙහිද; ජෙදනෙ, සිඳීමෙහිද; දව, දියකිරීමෙහිද; දවොතු; දවයනු; දවනෙ, ක්‍රීඩාවෙහිද; දෙවුයනු; දෙවනෙ, ක්‍රීඩාකිරීමෙහිද; සෙවුයනු; සෙවනෙ, සෙවනයෙහිදවේ.

70 ධාවයනු; ගමන වුඩ්ඪිසු, ගමන්වැඩීමෙහි හෙවත් දිවීමෙහිද; ධොවුයනු; ධොවනෙ, ධොවනයෙහිද; චෙවිචෙව, චෙවියනදෙක; තන්තුසන්තානෙ, හූගැතීමෙහිද; චෙවුයනු; සංවරණෙ, ආවරණයෙහිද; හෙවා; හෙවයනු; අවහානෙ, ආමන්ත්‍රණයෙහිද; කොවයනු; සෙනෙ, තොම්මෙහිද; ධුවයනු, යාත්‍රාපිරෙසුච, යාමෙහිහා ස්ථිරයෙහිද; පයිනොනාසියා, කියනලද්දේ වන්නේයි.

71 අසගස අදනෙ ඝස අදනසම්ං ඉස පරියෙසෙ ඉසු ඉච්ඡායං
සසු පාණනගතිහිංසාදත්‍ථෙසු මස ආමසනෙ මුස සම්මොසෙ.

72 කුස අක්කොසෙ දුස අප්පීතෙ තුස සන්තොසෙ පුස පොසනෙ
රුස ආලෙපෙ රුස හිංසායං මසු මච්ඡෙරෙ උසු දාහෙපි.

73 හස හසනායම්ං ඝුස සද්දසම්ං තස උබ්බෙගෙ ත්‍රස උබ්බෙගෙ
ලස කන්තත්‍ථෙ රස අස්සාදෙ පුන හස හසම්කරණෙ වාපි

74 ගවෙස මග්ගනෙ පංස නාසනෙ දිස පෙක්ඛනෙ
සාසා'නුසිට්ඨියං හංස පීතියං පාස බන්ධනෙ.

75 සංස පසංසනෙ ඉස්ස ඉස්සායං කස්ස කස්සනෙ
ධංස පධංසනෙ සිංස ඉච්ඡායං ඝංස ඝංසනෙ.

---

71 අස ගස යනාදෙක; අදනෙ, කෑමෙහිද; ඝසයනු, අදනසම්ං, අනුභව කිරීමෙහිද; ඉසයනු; පරියෙසෙ, සෙවීමෙහිද; ඉසුයනු; ඉච්ඡායං, කැමැත්තෙහිද; සසුයනු; පාණන, ජීවත්වීමය; ගති, ගමනය; හිංසා, හිංසාවයයි; ආදිඅත්‍ථෙ, මෙආදී අර්ථයෙහිද; මස යනු; ආමසනෙ, ආමර්ශනයෙහිද; මුසයනු; සම්මොසෙ, මුළාවෙහිදවේ.

72 කුසයනු; අක්කොසෙ, ආක්‍රොශයෙහිද; දුසයනු; අප්පීතෙ, නොසතුටුවීමෙහිද; තුසයනු; සන්තොසෙ, සතුටුවීමෙහිද; පුසයනු; පොසනෙ, පොෂණයෙහිද; රුසයනු, ආලෙපෙ, ආලෙපයෙහිද; රුසයනු; හිංසායං; හිංසාවෙහිද; මසුයනු; මච්ඡෙරෙ, මසුරුවීමෙහිද; උසුයනු; දාහෙපි, දැවීමෙහිදවේ.

73 හසයනු; හසනසම්ං, සිනාසීමෙහිද; ඝුසයනු; සද්දසම්ං, ශබ්ද කිරීමෙහිද; තසයනු; උබ්බෙගෙ, බියපත්වීමෙහිද; ත්‍රසයනු; උබ්බෙගෙ, උද්වෙගයෙහිද; ලසයනු; කන්තත්‍ථෙ, කාන්තත්‍ථයෙහි හෙවත් බැබලීමෙහිද; රසයනු; අස්සාදෙ, ආස්වාදනයෙහිද; පුන, යලි; හස යනු; හසම්කරණෙවාපි, හඬකිරීමෙහිදවේ.

74 ගවෙසයනු; මග්ගනෙ, සෙවීමෙහිද; පංසයනු; නාසනෙ, නැසීමෙහිද; දිසයනු; පෙක්ඛනෙ, බැලීමෙහිද; සාසයනු; අනුසිට්ඨියං, අනුශාසනාකිරීමෙහිද; හංසයනු; පීතියං, ප්‍රීතියෙහිද; පාසයනු; බන්ධනෙ, බැඳීමෙහිද වන්නේයි.

75 සංසයනු; පසංසනෙ, පැසසීමෙහිද; ඉස්සයනු; ඉස්සායං, ඊර්ෂ්‍යාවෙහිද; කස්සයනු; කස්සනෙ, සීසෑමෙහිද; ධංසයනු; පධංසනෙ, නැසීමෙහිද; සිංසයනු; ඉච්ඡායං, කැමතිවීමෙහිද; ඝංසයනු; ඝංසනෙ, ඝංසනයෙහිද; (ඉලීමෙහියිසිඝ්‍රස්සි) වැවේ.

76 ඩංස දංසා තු ඩසනෙ භාස වාචාය දිත්‍යියං
සියා භූස අලඞ්කාරෙ අථො ආසු'පවෙසනෙ.

77 වස කන්තිනිවාසෙසු වස්ස සෙචනසද්දනෙ
කිස සාණෙ කස ගතෙ කස හිංසාවිලෙඛනෙ.

78 දිසා'තිසජ්ජනාදීසු කාස දිත්තිම්හි සජ්ජනෙ
ද්‍රුච ධාතු ඛසඞ්ඛස හිංසායං මිස මීලනෙ.

79 සු හිංසාකුලසන්ධානයාත්‍රාදිසු සු පසවෙ
සු සද්දෙ සු පසවනෙ සි සගෙ ච සි සෙවනෙ.

80 මහ පූජායා'රහ පූජායං ගුහ සංවරණෙ ලිහ අස්සාදෙ
රහ චාගස්මිං මුහ මුච්ඡායං මහ සන්තානෙ බහු සංඛ්‍යානෙ.

---

76 ඩංසදංසාතු, ඩංස දංස යනදෙක වනාහි; ඩසනෙ, දෂ්ටකිරී මෙහිද; භාසයනු; වාචාය, කීමෙහිද; දිත්‍යියං, බැබලීමෙහිද; භූස යනු; අලඞ්කාරෙ, විභූෂණයෙහිද; අථො, නැවත; ආසයනු; උපවෙසනෙ, හිඳීමෙහිද; සියා, වන්නේයි.

77 වසයනු; කන්තිනිවාසෙසු, බැබලීමෙහිහා හැදීමෙහිද; වස්ස යනු; සෙචනසද්දනෙ, තෙමීමෙහිහා ශබ්දකිරීමෙහිද; කිසයනු; සාණෙ, තුනීකිරීමෙහිද; කසයනු; ගතෙ, යාමෙහිද, කසයනු; හිංසා විලෙඛනෙ, හිංසාවෙහිහා ඉරිඇදීමෙහිද වැවේ.

78 දිසයනු; අතිසජ්ජනාදීසු, ප්‍රකාශදෙශනාදීයෙහිද; කාසයනු; දිත්තිම්හි, දීප්තියෙහිද; සජ්ජනෙ, සැදීමෙහිද; ඛසඞ්ඛස, ඛසඞ්ඛස යන; ද්‍රුචධාතු, ධාතුදෙක; හිංසායං, හිංසාවෙහිද; මිසයනු, මීලනෙ; ඇසිපියසැලීමෙහිද; වැවේ.

79 සුයනු; හිංසා, හිංසාවය; කුලසන්ධාන, කුලසන්ධානය(කුලයන් කුලයගැලපීමයි යේයි) යාත්‍රා, ගමනයයන; ආදිසු, මේආදීඅර්ථයන් හිද; සුයනු; පසවෙ, ප්‍රසවයෙහිද; සියනු; සගෙච, ගගනයෙහිද; සියනු; සෙවනෙ, සෙවනයෙහිදවේ.

80 මහයනු: පූජායං, පිදීමෙහිද; අරහයනු; පූජායං, පූජයෙහිද; ගුහයනු; සංවරණෙ, සංවරණයෙහිද; ලිහයනු; අස්සාදෙ, ලෙවීමෙහිද; රහයනු; චාගස්මිං, හැරීමෙහිද; මුහයනු; මුච්ඡායං, මූර්ඡාවෙහිද; මහයනු; සන්තානෙ, වීමෙහිද; බහුයනු; සඞ්ඛ්‍යානෙ, සඞ්ඛ්‍යායෙහිද; (ගණන්කිරීමෙහියි යේයි) වැවේ,

81 සහ ඛමෙ දහ හසම්කරණෙ ච පතිඨායං
රුහ සඤ්ජනනෙ ඌහ විතක්කෙ චග පාපණෙ.

82 දුහ පපූරණෙ නාසෙ දිහ උපචයෙ මතො
නින්දුයං ගරහෙ ඊහ ඝට්ටනෙ මිහ සෙචනෙ.

83 ගාහ විලොළනෙ බ්‍රූහ බහ බ්‍රහ ච වුඩ්ඪියං
වෙහ සද්දම්හි ගසනෙ හා චාගෙ ලුළ මන්ථනෙ.
කීළ විහාරම්හි ලළ විලාසෙ'මෙ සවුඩ්ඪිකා.

තුදාදයො අවුඩ්ඪිකා.

84 තුද බ්‍යථායං තු නුද ඛෙපණෙ ලිඛ ලෙඛනෙ
කුච සඞ්කොචනෙ රිච ඛරණෙ බධ බන්ධනෙ.

---

81 සහයනු; ඛමෙ, ඉවසීමෙහිද; දහයනු; හසම්කරණෙච, හමු කිරීමෙහිද; පතිඨායං, ප්‍රතිෂ්ඨාවෙහිද; රුහයනු; සංජනනෙ, ඉපදීමෙහිහෝ වැඩීමෙහිද; ඌහයනු; විතක්කෙ, කල්පනාකිරීමෙහිද; චගයනු; පාපණෙ, පැමිණවීමෙහිදවේ.

82 දුහයනු; පපූරණෙ, අතිශයින්පිරීමෙහිද; නාසෙ, නැසීමෙහිද; දිහා, දිගයනු; උපචයෙ, රැස්කිරීමෙහිද; ගරහො, ගරහයනු; නින්දුයං, නින්දුවෙහිද; ඊහයනු; ඝට්ටනෙ, උත්සාහයෙහිද; මිහයනු; සෙචනෙ, තෙමීමෙහිද; (අධිකමූත්‍රාදිය වැගිරවීමෙහිසිසෙස්සි.) මතො, දන්නාලදි.

83 ගාහයනු; විලොළනෙ, ඇලලීමෙහිද; බ්‍රූහ බහ බ්‍රහ යනතුන; වුඩ්ඪියං, වැඩිමෙහිද; වෙහයනු; සද්දම්හි, ශබ්දකිරීමෙහිද; ගසනෙ, සිනාසීමෙහිද; හායනු; චාගෙ, හැරීමෙහිද; ලුළයනු; මන්ථනෙ, ඇලලීමෙහිද; කීළයනු; විහාරම්හි, ක්‍රීඩාවෙහිද; ලළයනු; විලාසෙ, ලීලාවෙහිදවේ.

ඉමෙ, (භූවයනාදිවූ) මේධාතුහු; සවුඩ්ඪිකා, වෘඩිසහිත භූවාදි ධාතුහුනම්වෙත්.

අවුඩ්ඪිකා, වෘධිරහිතවූ; තුදාදයො, තුදාදීධාතුහු;
(වුච්චන්තෙනයනු අධ්‍යාහෘතයි) කියනුලැබෙත්.

84 තුදයනු; බ්‍යථායංතු, පෙළීමෙහිද; නුදයනු; ඛෙපණෙ, දුරු කිරීමෙහිද; ලිඛයනු; ලෙඛණෙ, ලිවීමෙහිද; කුචයනු; සඞ්කොචනෙ, හැකිලීමෙහිද; රිචයනු; ඛරණෙ, වැගිරීමෙහිද; බධයනු; බන්ධනෙ, බැඳීමෙහිදවේ.

85 උච සද්දෙ සමවායෙ විජ භයචලෙසු ච
වත්තතෙ භුජ කොටිල්ලෙ වලඤ්ජො තු වලඤ්ජනෙ.

86 භජ සෙවාපුඤ්ඤාකාරෙ රුජ රොගෙ අට'ටනෙ
කුට ඡෙදෙ ච කොටිල්ලෙ අග සඤ්ජානනාදිසු.

87 පුණෙ සුභ ක්‍රියෙ වත්ත වත්තනෙ වත යාචනෙ
පූත පාකෙ පූතිභාවෙ කුථ සංකෙලසනෙපි ච.

88 උභො ධාතු පුථපථ විත්ථාරෙ විද ජානනෙ
හද උච්චාර උස්සග්ග විත්තායං මිද හිංසනෙ.

89 නාධ විනාධනෙ පීනපූත සඞ්ඛාතවාචිනො
කප අච්ඡාදනෙ වප්ප වාරණෙ ඛිප පෙරණෙ.

90 සුපො සයෙ ඥුපො එසෙස වත්තතෙ වප සාන්ත්වනෙ
නභධාතු විහිංසායං රුම්භ උපපීළනාදිසු.

---

85 උචයනු; සද්දෙ, ශබ්දයෙහිද; සමවායෙ, එක්වපැවැත්මෙහිද; විජයනු; භයචලෙසුච, බියයෙහිහා සැලීමෙහිද, භුජයනු; කොටිල්ලෙ, වක්වීමෙහිද; වලඤ්ජාතු, වලජයන ධාතුව වනාහි; වලජනෙ, වැලඳීමෙහිද; වත්තතෙ, පවති.

86 භජයනු; සෙවාපුඤ්ඤාකාරෙ, සෙවීමෙහිහා වෙන්කිරීමෙහිද, රුජයනු; රොගෙ, රිදීමෙහිද; අටයනු; අටනෙ, යාමෙහිද; කුටයනු; ඡෙදෙච, කැපීමෙහිද; කොටිල්ලෙ, කුටිලවීමෙහිද; අගායනු; සඤ්ජානනාදිසු, හැඳූරීම්ආදීයෙහිදවේ.

87 පුණෙ, පුණයනධාතුව; සුභක්‍රියෙ, යහපත් ක්‍රියාවෙහිද; වත්තයනු; වත්තනෙ, පැවැත්මෙහිද; වතයනු; යාචනෙ, ඉල්වීමෙහිද; පූතයනු; පාකෙ, පැසවීමෙහිද; පූතිභාවෙ, පූතිභාවයෙහිද; කුථයනු; සංකෙලසනෙපිච, කෙලෙසීමෙහිදවේ.

88 පුථපථ, පුථපථයන; උභොධාතු, ධාතුදෙක; විත්ථාරෙ, විස්තාරයෙහිද; විදයනු; ජානනෙ, දැනීමෙහිද; හදයනු; උච්චාරඋස්සග්ග, මල හැරීමෙහිද; විත්තායං, සිතීමෙහිද; මිදයනු; හිංසනෙ, හිංසාවෙහිදවේ.

89 නාධයනු; විනාධනෙ, දැවටීමෙහිද; පීන පූත යනදෙක; සඞ්ඛාතවාචිනො, රාසිකරණාර්ථවාචීහුය; කපයනු; අච්ඡාදනෙ; හැඳීමෙහිද; වප්පයනු; වාරණෙ, වැලකීමෙහිද; ඛිපයනු; පෙරණෙ, දැමීමෙහිදවේ.

90 සුපො, සුපයනු; සයෙ, සැතපීමෙහිද; ඥුපො, ඥුපයනධාතුව; එසන, සපයීමෙහිද; වපයනු; සාන්ත්වනෙ, නැලවීමෙහිද; නභධාතු, නභයනධාතුව; විහිංසායං, හිංසාවෙහිද; රුම්භයනු; උපපීළනාදිසු, පෙළීම්ආදියෙහිද; වත්තතෙ, පවතී,

91 සුම්භ සංසුම්භනෙ ජම්භ ජම්භනෙ ජුභ නිච්ඡුභනෙ
ථුභ නිට්ඨුභනෙ චමු අදනෙ ජමු ගිලනෙ.

92 ඛමු දමෙ ජමු අදනෙ ඉරිය වත්තනෙපි ච
කිරධාතු විකිරණෙ ගිරො නිගිරණාදිසු,

93 පුර සඤ්චලනාදිසු ඛුර සද්'දනෙසුච
ඛුර ඡෙදෙ විලිඛණෙ ඝුර භීමෙ ගිලාදනෙ.

94 තිල සෙනහෙ චිල වාසෙ හිල භාවෙ සිලු ඤ්ඡනෙ
බිල භෙදෙ ථුල වණෙ කුස ඡෙදන පූරණෙ.

95 විස ප්පවෙසෙ ථරණෙ දිසා'තිසජ්ජනාදිසු
ථුස ථෙසස මුස ථෙය්‍යෙ දුස අප්පිත්‍රියාය තු
ගුල මොක්ඛෙ ගුළ පරිවත්තනම්හි තුදාදයො

---

91 සුම්භයනු; සංසුම්භනෙ, ගැසීමෙහිද; ජම්භයනු; ජම්භනෙ, මැලිකැඩීමෙහිද; ජුභයනු; නිච්ඡුභනෙ, දැමීමෙහිද; ථුභයනු; නිට්ඨුභනෙ, කාරාදැමීමෙහිද; චමුයනු; අදනෙ, කෑමෙහිද; ජමුයනු; ගිලනෙ, නිඟාවෙහිද වැටේ.

92 ඛමුයනු; දමෙ, දමනයෙහිද; ජමුයනු; අදනෙ, කෑමෙහිද; ඉරියයනු; වත්තනෙපිච, පැවැත්මෙහිද; කිරධාතු, කිරයන ධාතුව; විකිරණෙ, විසිරීමෙහිද; ගිරො, ගිරයනධාතුව; නිගිරණාදිසු, කීම ආදියෙහිදවේ.

93 පුරයනු; සඤ්චලනාදිසු, සැලීම්ආදියෙහිද; ඛුරයනු; සද්දනෙසුච, ශබ්දයෙහිහා කෑමෙහිද; ඛුරයනු; ඡෙදෙ, සිඳීමෙහිද; විලිඛණෙ, ලිවීමෙහිද; ඝුරයනු; භීමෙ, බියපත් වීමෙහිද; ගිලයනු; අදනෙ, කෑමෙහිදවැටේ.

94 තිලයනු; සෙනහෙ, ස්නෙහයෙහිද; චිලයනු; වාසෙ, අච්ඡාදනයෙහිද; හිලයනු; භාවෙ, අභිලාසහැඟවීමෙහිද; සිලයනු; උඤ්ඡනෙ, ඇවිලීමෙහිහෝ සිඟීමෙහිද; බිලයනු; භෙදෙ, බිඳීමෙහිද; ථුලයනු; වණෙ, රැස්කිරීමෙහිද; කුසයනු; ඡෙදනපූරණෙ, සිඳීමෙහිහා පිරීමෙහිදවේ.

95 විසයනු; පවෙසෙ, ප්‍රවෙශවීමෙහිද; ථරණෙ, පැතිරීමෙහිද; දිසයනු; අතිසජ්ජනාදිසු, සුසාතිදෙශනාදියෙහිද; ථුසයනු; ථෙසස, සපගීයෙහිද; මුසයනු; ථෙය්‍යෙ, සොරකම්හිද; දුසයනු; අප්පිත්‍රියායනු, අප්‍රීත්‍රියාවෙහි හෙවත් සාරශෛකිරීමෙහිද; ගුලයනු; මොක්ඛෙ, කැපීවමිදීමෙහිද; ගුළයනු; පරිවත්තනම්හි, පරිවර්තනයෙහිදවේ.

තුදාදයො, තුදාදිධාතුහු කියානිමවනලදහ.

හුහූවාදයො ලුත්තවිකරණා.

96 හුහූ සත්තායමුච්චන්ති ඉ අජ්ඣායන ගතිම්හි ච
ධාධ්‍යාවයං පකථනෙ ජී ජයෙ ඤු'වබොධනෙ.

97 ඩිළී වෙහාසගමනෙ ඨා ගතිවිනිවුත්තියං
නී පාපණෙ මුන ඤාණෙ හන හිංසාගතීසු පි.

98 පාරක්ඛණම්හි පා පානෙ බ්‍රූ වාචායං වියත්තියං
භා දිත්තියං මා පමාණෙ අථො යා පාපුණෙ සියා,

99 දුවෙපි රාලා ආදානෙ වා ගතිගන්ධනෙසුපි
අසධාතු භුවි ඛ්‍යාතො සි සයෙ සා සමප්පිනෙ.

ලුත්තවිකරණා, ලොප්කරණලද විකරණප්‍රත්‍යයන්ඇති; හුහූආදයො, හුහූයනාදිධාතුහු; කියනුලැබෙතියිසියොදනු.

96 හුහූයන ධාතුදෙදෙන; සත්තායං, වීමෙහිද; ඉයනු; අජ්ඣායනෙ, හැදෑරීමෙහිද; ගතිම්හිච, යාමෙහිද; ධාධ්‍යාවයං, ධාධ්‍යායනධාතුවය; පකථනෙ, කීමෙහිද; ජීයනු; ජයෙ, දිනීමෙහිද; ඤායනු; අවබොධනෙ, දැනගැන්මෙහිද; උච්චන්ති, කියනුලැබෙත්.

97 ඩිළීයන ධාතුදෙක; වෙහාසගමනෙ, අහසින්යාමෙහිද; ඨායනු; ගතිවිනිවුත්තියං, ගමින්වැලැක්මෙහිද; නීයනු: පාපණෙ, පැමිණීමෙහිද; මුනයනු; ඤාණෙ, අවබොධයෙහිද; හනයනු; හිංසාගතීසුච, හිංසාවෙහිහා ගමන්හිදවැටේ.

98 පායනු; රක්ඛණම්හි, රක්‍ෂණයෙහිද; පායනු; පානෙ, පීමෙහිද; බ්‍රූයනු; වියත්තියංවාචායං, ව්‍යක්තකීමෙහිද; භායනු, දිත්තියං, බැබලීමෙහිද; මායනු; පමාණෙ, ප්‍රමාණයෙහිද; අථො, යලි; යායනු; පාපුණෙ, පැමිණීමෙහිද; සියා, වන්නේයි.

99 රාලා, රාලායන; දුවෙපි, ධාතුයුගලම; ආදානෙ, ගැණීමෙහිද; වායනු; ගතිගන්ධනෙසුපි, හැමීමෙහිහා දුගඳ සුවඳ ගැසීමෙහිද; අස ධාතු, අසයන ධාතුව; භුවි, වීමෙහිද; සියනු; සයෙ, ශයනයෙහිද; සායනු; සමප්පිනෙ, සමජීවීමෙහිද; ඛ්‍යාතො, ප්‍රකාශකරණලදී.

ජුහොත්‍යාදයො සම්භාවලුත්තවිකරණා.

100 හු දානෙපි ච ආදානෙ හව්‍යදානෙ ච වත්තතෙ
හා චාගෙ කමු යාත්‍රායං ද දානෙ ධා ච ධාරණෙ.

අවිකරණභුවාදයො සමත්තා.

රුධාදයො.

101 රුධි ආවරණෙ මුච මොචනෙ රිච රෙචනෙ
සිව සෙකෙ යුජ යොගෙ භුජ පාලනභොජනෙ.

102 කති ඡෙදෙ භිදි වෙධාකරණෙ භිද විදාරණෙ
ඡිද ලාභෙ ලුපච්ඡෙදෙ විනාසෙ ලිපලිම්පනෙ
පිස සංචුණ්ණනෙ හිසි විහිංසායං රුධාදයො.

සම්භාව, විත්‍යසහිතවූ; ලුත්තාවිකරණා, ලොප්කරණලද විකරණ ප්‍රත්‍යයඇති; ජුහොත්‍යාදයො, ජුහොති යන (විශිෂ්ටරූපයෙන් පදසිද්ධිය වන) හුදානෙ යනාදී ධාතූහු කියනු ලැබෙති සී යොදනු.

100 හුයනු; දානෙඅපිච, දීමෙහිද; ආදානෙ, ගැණිමෙහිද; හව්‍යදානෙච, යාගද්‍රව්‍යදීමෙහි හෙවත් යාග කිරීමෙහිද; හායනු; චාගෙ, හැරීමෙහිද; කමුයනු; යාත්‍රායං, යාමෙහිද; දායනු; දානෙ, දීමෙහිද; ධායනු; ධාරණෙච, දැරීමෙහිද; වත්තතෙ, පවතිති.

අවිකරණභුවාදයො, අවිකරණභුවාදී ධාතූහු;
සමත්තා, සමාප්තයහ.
භුවාදි ධාතුගණයසි.

රුධාදයො, රුධාදී ධාතූහු; (කියනු ලැබෙත් යනු අධ්‍යාහෘතයි.)

101 රුධියනු; ආවරණෙ, වැලැක්වීමෙහිද; මුචයනු; මොචනෙ, මිදීමෙහිද; රිචයනු; රෙචනෙ, විරෙචනයෙහි හෝ පහකොට හැරීමෙහිද; සිවයනු; සෙකෙ, සෙචනයෙහිද; යුජයනු; යොගෙ, යෙදීමෙහිද; භුජයනු; පාලනභොජනෙ, පාලනයෙහි හා අනුභවයෙහිදවේ.

102 කතියනු; ඡෙදෙ, සිඳීමෙහිද; භිදියනු; වෙධාකරණෙ, දෙපලු කිරීමෙහිද; භිදයනු; විදාරණෙ, පැලීමෙහිද; ඡිදයනු; ලාභෙ, ලැබීමෙහිද; ලුපයනු; ඡෙදෙ, ඡෙදනයෙහිද; විනාසෙ, නැසීමෙහිද; ලිපයනු; ලිම්පනෙ, ආලෙප කිරීමෙහිද; පිසයනු; සංචුණ්ණනෙ, සුණු කිරීමෙහි හෝ ඇඹිරීමෙහිද; හිසියනු; හිංසායං, හිංසාවෙහිද වේවේ.

රුධාදයො, රුධාදිධාතූහු සමාප්තයහ.

රුධාදි ධාතු ගණයසි.

දිවාදයො.

103 දිවු කීළාවිජිගිංසාවොහාරජ්ජුතිථොමිතෙ
සිවු තන්තුසන්තානෙ බී භයෙ භා පකාසනෙ.

104 ඛාගා සද්දෙපි ඝා ගන්ධොපාදානෙ රුච රොචනෙ.
කච දිත්‍යං මුච මොචෙ අථො විච විවෙචනෙ.

105 රජ රාගෙ සජ සඞ්ගෙ බලනෙ මජ්ජ සුඬ්ඪං
යුජෙ සමාධිම්හි ලුජෙ විනාසෙ ඣා විචින්තනෙ.

106 තා පාලනෙ ඡිදි ද්වෙධාකාරෙ මිද සිනෙහනෙ
මදු 'ම්මාදෙ ඛිද දීනභාවෙ භිද විදූරණෙ.

107 සිද පාකෙ පදගතෙ විද සත්තා විචින්තනෙ
දී ඛයෙ සුපනෙ දූ ච දූනෙ දුනු'වඛණ්ඩනෙ.

දිවාදයො, දිවාදිධාතූහු; වුච්චන්තෙනි යනු අධ්‍යාහාරයි.

103 දිවුයනු; කීළා, ක්‍රීඩාවය; විජිගිංසා, දිනනුකැමතිවීමය; වොහාර, ගණුදෙනු කිරීමය; ජුති, දීප්තිය; ථොමිතෙ, ස්තුති කිරීමය යන මෙතෙක් අර්ථසමූහයෙහිද; සිවුයනු; තන්තුසන්තානෙ, මැසීමෙහිද; බීයනු; භයෙ, භයෙහිද; භායනු; පකාසනෙ, ප්‍රකාශ කිරීමෙහිද වැටේ.

104 ඛාගායනදෙක; සද්දෙපි, ශබ්දයෙහිද; ඝායනු; ගන්ධොපාදානෙ, ගන්ධාඝ්‍රාණයෙහිද; රුචයනු; රොචනෙ, රුචිවීමෙහිද; කචයනු; දිත්‍යං, බැබලීමෙහිද; මුචයනු; මොචෙ, මිදීමෙහිද; අථො, යලි; විචයනු; විවෙචනෙ, වෙන්කිරීමෙහිද වේ.

105 රජයනු; රාගෙ, රැදීමෙහිද; සජයනු; සඞ්ගෙ, ඇලීමෙහිද; බලනෙ, පැකිලීමෙහිද; මජ්ජයනු; සුඬ්ඪං, පිරිසිදු කිරීමෙහිද; යුජෙ යුජයනු; සමාධිම්හි, යොගාචාරයෙහිද; ලුජෙ, ලුජයනු; විනාසෙ, විනාශයෙහිද; ඣායනු; විචින්තනෙ, සිතීමෙහිද වේ.

106 තායනු; පාලනෙ, පාලනයෙහිද; ඡිදියනු; ද්වෙධාකාරෙ, දෙකඩකොට සිඳීමෙහිද; මිදයනු; සිනෙහනෙ, ස්නෙහයෙහිද; මදයනු; උම්මාදෙ, මත්වීමෙහිද; ඛිදයනු; දීනභාවෙ, බැගෑවීමෙහිද; භිදයනු; විදූරණෙ, බිඳීමෙහිද වේ.

107 සිදයනු; පාකෙ, තැවීමෙහි හෝ කඩඋත්තෙහි පිසීමෙහිද; පදයනු; ගතෙ, යාමෙහිද; විදයනු; සත්තා, වීමෙහිද; විචින්තනෙ, සිතීමෙහිද; දීයනු; ඛයෙ, ගෙවීමෙහිද; සුපනෙ, හොවීමෙහිද; දූයනු; දූනෙච, දීමෙහිද; දුනු, දූනධාතුව වනාහි; අවඛණ්ඩනෙ, සිඳීමෙහිද වේ.

108 බුධාවගමනාදීසු අත්ථෙසු යුධ යුජ්ඣනෙ
කුධ කොපෙ සුධ සොචෙ රාධ හිංසාය සිද්ධියං.

109 ඉධ සංසිද්ධිවුද්ධිසු සිධ සාධ ච සිද්ධියං
විධ වෙධෙ ගිධ ගෙධෙ රුධි ආවරණාදිසු.

110 මන ඤාණෙ ජනුප්පාදෙ හන හිංසාගතීසුපි
සිනා සොචෙ කුප කොපෙ තප සන්තාපපීණනෙ.

111 ලුප ඡෙදෙ රුප නාසෙ පකාසෙ දීප දිත්තියං
දප හාසෙ ලභ ලාභෙ ලුභ ගෙධෙ බුභො චලෙ.

112 සමුපසම ඛෙදෙසු හර හිරී ච ලජ්ජනෙ
මිලා ගත්තවිනාමෙ ච ගිලා හාසක්ඛයෙපි ච.

---

108 බුධයනු; අවගමනාදීසු, දැනගැනීම්ආදී; අත්ථෙසු, අර්ථයන්හිද; යුධයනු; යුජ්ඣනෙ, යුද්ධකිරීමෙහිද; කුධයනු; කොපෙ, කිපීමෙහිද; සුධයනු; සොචෙ, පාරිශුද්ධියෙහිද; රාධයනු; හිංසාය, හිංසාවෙහිද; සිද්ධියං, නිෂ්පාදනයෙහිද වේ.

109 ඉධයනු; සංසිද්ධි, නිෂ්පාදනය; වුද්ධිසු, වැඩීමය යන අර්ථයන්හිද; සිධසාධයනදෙක; සිද්ධියංච, නිෂ්පත්තියෙහිද; විධයනු; වෙධෙ, විදීමෙහිද; ගිධයනු; ගෙධෙ, ගිජුවීමෙහිද; රුධියනු; ආවරණාදිසු, වැලකීම්ආදියෙහිද වේ.

110 මනයනු; ඤාණෙ, දැනගැන්මෙහිද; ජනයනු; උප්පාදෙ, උත්පාදයෙහිද; හනයනු; හිංසාගතීසුපි, හිංසාවය යාමය යනමේ අර්ථයන්හිද; සිනායනු; සොචෙ, සුචිත්වයෙහි නොහොත් ස්නානයෙහිද; කුපයනු; කොපෙ, කෝපයෙහිද; තපයනු; සන්තාපපීණනෙ, තැවීමෙහි හා පිණවීමෙහිද වැටේ.

111 ලුපයනු; ඡෙදෙ, සිඳීමෙහිද; රුපයනු; නාසෙ, නැසීමෙහිද; පකාසෙ, ප්‍රකාශකිරීමෙහිද; දීපයනු; දිත්තියං, බැබලීමෙහිද; දපයනු; හාසෙ, හාස්‍යයෙහිද; ලභයනු; ලාභෙ, ලැබීමෙහිද; ලුභයනු; ගෙධෙ, ගිජුකමෙහිද; බුභො, බුභයනු; චලෙ, චලනයෙහිද වේ.

112 සමුයනු; උපසම ඛෙදෙසු, ව්‍යපශමය ඛෙදය යනමේ අරුත්හිද; හරහිරීයන දෙක, ලජ්ජනෙච, ලජ්ජාවේහිද; මිලායනු; ගත්තවිනාමෙච, සිරුරු මැඩීමෙහිද; ගිලායනු; හාසක්ඛයෙපිච, සතුටු ගෙවීමෙයි නොහොත් මිරිකීමෙහිද වේ.

113 ලී සිලෙසෙ ද්‍රවීකාරෙ වා ගතිබන්ධනෙසු ච
ලිසි ලෙසෙ තුස තොසෙ සිලිසාලිඞ්ගනාදිසු.

114 කිලිස කලිසො ‘පතාපෙ අථො තස පිපාසනෙ
රුස රොසෙ දිසදුස අප්පීතිම්හි දුවෙ සියුං.

115 යසුප්පයතනෙ අසු ඛෙපණෙපි ච වත්තනෙ
සුස සොසෙ හස අධොපාතෙ තස අදස්සනෙ.

116 සා සාදෙසාවසානෙ ච සා තනූකරණෙපි ච
හා චාගෙ මුහ වෙචිත්තෙ නහ සජ්ජනබන්ධනෙ
නහ සොචෙ පිහ ඉච්ඡායං සිනිහ සනිහ පීතියං.

---

113 ලීයනු; සිලෙසෙ, ඇලීමෙහිද; ද්‍රවීකාරෙ, ද්‍රවකිරීමෙහිද; වා යනු; ගතිබන්ධනෙසුච, යාමය බැඳීමය යන අර්ථයන්හිද; ලිසියනු; ලෙසෙ, සුලුකිරීමෙහිද; තුසයනු; තොසෙ, සන්තොසයෙහිද; සිලිස යනු; ආලිඞ්ගනාදිසු, වැළඳගැණීම් ආදියෙහිද වේ.

114 කිලිසයනුද කලිසයනුද; උපතාපෙ, තැවීමෙහිද; අථො, යලි; තසයනු; පිපාසනෙ, පැන්පවස්හිද; රුසයනු; රොසෙ, රොස්වීමෙහිද; දිසදුස, දිසදුස යන; දුවෙ, ධාතුයුග්මය; අප්පීතිම්හි, අප්‍රීතියෙහිද; සියුං, වන්නාහ.

115 යසුයනු; පයතනෙ, ප්‍රයත්නයෙහිද; අසුයනු; ඛෙපණෙපිච, ක්ෂෙපනය කිරීමෙහිද; සුසයනු; සොසෙ, වියලීමෙහිද; හසයනු; අධොපාතෙ, පහතවැටීමෙහිද; තසයනු; අදස්සනෙ, නොදැක්මෙහිද; වත්තනෙ, වැටේ.

116 සායනු; අස්සාදෙ, රසවිඳගැන්මෙහිද; සායනු; අවසානෙච, නිමවීමෙහිද; සායනු; තනූකරණෙපිච, තුණීකිරීමෙහිද; හායනු; චාගෙ, පිරිහීමෙහිද; මුහයනු; වෙචිත්තෙ, මුළාවීමෙහිද; (නොදුන් මසිස්සි) නහයනු; සජ්ජන බන්ධනෙ, සැදීමෙහිහා බැඳීමෙහිද; නහයනු; සොචෙ, පිරිසිදුවීමෙහි හෙවත් නෑමෙහිද; පිහයනු; ඉච්ඡායං, කැමැත්තෙහිද, සිනිහසනිහයනධාතුයුග්මය, පීතියං, ප්‍රීතියෙහිදවේ.

දිවාදී ධාතුහුකියා නිමවන ලදහු.

දිවාදී ධාතු ගණයයි.

ස්වාදයො.

117 සු සවණෙ සක සත්තිම්හි ඛී ඛයම්හි ගි සද්දනෙ
අප සම්භු ච පාපුණනෙ හි ගතිම්හි වු සංවරෙ.

කියාදයො.

118 කී විනිමයෙ චි චයෙ ජි ජයෙ ඤා අවබොධනෙ
ථුභිත්ථවෙ කම්පනෙ ධූ අථො පූ පවනෙ සියා.

119 පී තප්පනෙ මා පමාණෙ ඛිප ඛෙපෙ මී හිංසනෙ
මී පමාණෙ මු බන්ධෙ ච ලූ පච්ඡෙදෙ සි බන්ධනෙ
අස ගහණෙ අථො ගහ උපාදනෙ කියාදයො.

ස්වාදයො, ස්වාදිධාතූහු නිරූපණයකරණු
ලැබෙත්යනු අධ්‍යාහාරයි.

117 සුයනු; සවණෙ, ශ්‍රවණයෙහිද; සකයනු; සත්තිම්හි, හැකිවී මෙහිද; ඛියනු; ඛයම්හි, ක්‍ෂයයෙහිද; ගියනු; සද්දනෙ, ශබ්දයෙහිද, අපසම්භු යන දෙක; පාපුණනෙව, පැමිණීමෙහිද; හියනු, ගතිම්හි; ගමනෙහිද; වුයනු; සංවරෙ, සංවරයෙහිද වේ.

ස්වාදි ධාතූහු සමාප්තයහ.

ස්වාදි ධාතු ගණයි.

කියාදයො, කියාදිධාතූහු; ප්‍රකාශකරණුලැබෙත් යනු අධ්‍යාහෘතයි.

118 කියනු; විනිමයෙ, (ද්‍රව්‍ය)ගණුදෙනු කිරීමෙහිද; චියනු, චයෙ, රැස්කිරීමෙහිද; ජියනු; ජයෙ, දිනීමෙහිද; ඤායනු; අවබොධනෙ, අවබොධයෙහිද; ථුයනු, අභිත්ථවෙ,ප්‍රශංසායෙහිද; ධූයනු; කම්පනෙ, කම්පාවෙහිද; අථො, යලි; පූයනු; පවනෙ, පවිත්‍රනෙහිද; සියා, වන්නේයි.

119 පියනු; තප්පනෙ, තෘප්තියෙහිද; මායනු, පමාණෙ, ප්‍රමාණයෙහිද; ඛිපයනු, ඛෙපෙ, දැමීමෙහිද; මියනු; හිංසනෙ, හිංසාවෙහිද, මීයනු; පමාණෙ, ප්‍රමාණයෙහිද; මුයනු; බන්ධෙච, බැඳීමෙහිද; ලූප යනු; ඡෙදෙ, සිඳීමෙහිද; සියනු; බන්ධනෙ, බන්ධනයෙහිද; අසයනු; ගහණෙ, ග්‍රහණයෙහිද; අථො, යලි; ගහයනු; උපාදනෙ, ගැණීමෙහිද වේ.

කියාදයො, කියාදි ධාතූහු සමාප්තයහ.

කියාදි ධාතු ගණයි.

තනාදයො.

120 තනු විත්ථාරෙ සක සත්තිස්මිං දු පරිතාපෙ සනු දානස්මිං
වන යාචායං මනු බොධස්මිං හි ගතෙ අප පාපුණනස්මිං හි.
කර කරණස්මිං භවති සි බන්ධෙ සු අභිස්සවනෙ තනු ආදිනි.

නිච්චං ණෙණයන්තා චුරාදයො.

121 චුර ථෙය්‍යෙ ලොකධාතු දස්සනෙ අකි ලක්ඛණෙ
සියා ඨක පතිඝාතෙ පූජ තක්ක විතක්කනෙ.

122 ලක්ඛ දස්සනඅඞ්කෙසු වත්තතෙ මක්ඛ මක්ඛණෙ
භක්ඛාදනෙ මොක්ඛ මොචෙ සුඛ දුක්ඛ ච තක්‍රියෙ.

තනාදයො, තනුආදීධාතූහු කියනු ලැබෙත්.

120 තනුයනු; විත්ථාරෙ, විස්තාරයෙහිද; සකයනු; සත්තිස්මිං, පොහොසත් වීමෙහිද; දුයනු; පරිතාපෙ, තැවීමෙහිද; සනුයනු; දානස්මිං, දීමෙහිද; වනයනු; යාචායං, ඉල්වීමෙහිද; මනුයනු; බොධස්මිං, බොධනයෙහිද; හියනු; ගතෙ, යාමෙහිද; අපයනු; පාපුණනස්මිංහි, පැමිණීමෙහිද; කරයනු; කරණස්මිං, කිරීමෙහිද; සියනු; බන්ධෙ, බැඳීමෙහිද; සුයනු; අභිස්සවනෙ, වැගිරීමෙහිද; භවති, වේ.

තනුආදිනි, තනුආදිධාතූහුකියා නිමවන ලදහ.

තනාදි ධාතුගණයයි.

නිච්චං, නිත්‍යයෙන්; ණෙණයන්තා, ණෙණය යන (විකරණ) ප්‍රත්‍යයන් අන්තකොට ඇත්තාවූ, චුරාදයො, චුරාදිධාතූහු, කියනු ලැබෙතියි යොදනු.

121 චුරයනු; ථෙය්‍යෙ, සොරකම් කිරීමෙහිද; ලොකධාතු, ලොක යන ධාතුව; දස්සනෙ, දර්ශණයෙහිද; අකියනු; ලක්ඛණෙ, ලකුණු කිරීමෙහිද, ඨකයනු; පතිඝාතෙ, පිගවීමෙහිද; පූජ, යලි; තක්කයනු; විතක්කනෙ, විතර්කණයෙහිද; සියා, වන්නේයි.

122 ලක්ඛයනු; දස්සනඅඞ්කෙසු, දැකීම් සලකුණුකිරීම් දෙක්හිද; මක්ඛයනු; මක්ඛණෙ, ගෑමෙහිද; භක්ඛයනු; අදනෙ, කෑමෙහිද; මොක්ඛයනු; මොචෙ, මිදීමෙහිද; සුඛදුක්ඛයන ධාතුදෙක, තක්‍රියෙ ච, ඒ ඒ ක්‍රියාවෙහි හෙවත් සැපකිරීමෙහි හා දුක්කිරීමෙහිද; වත්තතෙ, පවතී.

123 ලිඞ්ග චිත්තක්‍රියාදීසු මග මග්ග ගවෙසනෙ
පුනාපි පව විත්ථාරෙ කෙලනෙ වඤ්ච පලම්භනෙ.

124 වච්ච අජ්ඣායනෙ අච්ච පූජයං වච භාසනෙ
රච පතියතනෙ සූච පෙසුඤ්ඤෙ රුච රොචනෙ.

125 මුචප්පමොචනෙ ලොච දස්සනෙ කච දිත්තියං
සජ්ජාජ්ජ අජ්ජනෙ තජ්ජ තජ්ජනෙ වජ්ජ වජ්ජනෙ.

126 යුජ සංයමනෙ පූජ පූජයං තිජ තෙජනෙ.
පජ මග්ග සංවරණෙ ගනෙ භජ විභාජනෙ.

127 අථො භාජ පුථක්කාරෙ සභාජ පීතිදස්සනෙ
අථො තු ඝට සංඝාතෙ ඝට්ට සඤ්චලනාදිසු.

---

123 ලිඞ්ගයනු; චිත්තක්‍රියාදීසු, සිතුවම් කිරීම් ආදියෙහිද; මග, මග්ග යනදෙක; ගවෙසනෙ, සෙවීමෙහිද; පුනඅපි, ගලිදු; පවයනු, විත්ථාරෙ, පැතිරීමෙහිද; කෙලනෙ, පෙළීමෙහිද; වඤ්චයනු; පලම්භනෙ, පෙලඹීමෙහි හෙවත් රැවටීමෙහිද වේ.

124 වච්චයනු; අජ්ඣායනෙ, හැදෑරීමෙහිද; අච්චයනු; පූජයං, පිදීමෙහිද; වචයනු; භාසනෙ, කීමෙහිද; රචයනු; පතියතනෙ, කිරීමෙහි හෙවත් මැවීමෙහිද; සූචයනු; පෙසුඤ්ඤෙ, කෙලාම් කීමෙහිද; රුචයනු; රොචනෙ, රුචිකිරීමෙහිද වේ.

125 මුචයනු; පමොචනෙ, ප්‍රමොචනයෙහිද; ලොචයනු; දස්සනෙ, දර්ශනයෙහිද; කචයනු; දිත්තියං, දීප්තියෙහිද; සජ්ජ අජ්ජ යනදෙක; අජ්ජනෙ, සෑදීමෙහිද; තජ්ජයනු; තජ්ජනෙ, තර්ජනයෙහිද; වජ්ජයනු; වජ්ජනෙ, හැරීමෙහිද වේ.

126 යුජයනු; සංයමනෙ, යොගාචාරයෙහි යෙදීමෙහිද; පූජයනු, පූජයං, පිදීමෙහිද; තිජයනු; තෙජනෙ, තියුණු කිරීමෙහිද; පජයනු; මග්ගසංවරණෙ, මාර්ගාවරණයෙහිද; ගනෙ, ගාමෙහිද; භජයනු; විභාජනෙ, විභාගකිරීමෙහිද වේ.

127 අථො, යලි; භාජයනු; පුථක්කාරෙ, පෘථක් කරණයෙහිද; සභාජයනු; පීතිදස්සනෙ, ප්‍රීතියෙහි සහ දර්ශනයෙහිද; අථොතු, නැවතද; ඝටයනු; සංඝාතෙ, ඝට්ටනයෙහිද; ඝට්ටයනු; සඤ්චලනාදිසු, සැලීම් ආදියෙහිද වේ.

128 කුට්ටකොට්ටච්ඡෙදනෙ මෙ කුට ආකොටනාදිසු-
නට නච්චෙ චට පුට භෙදෙ වණ්ට විභාජනෙ.

129 තුවට්ට එකසයනෙ. ඝට්ටො විසරණෙ සියා
ගුණ්ඨ ඔගුණ්ඨනෙ හෙඨ බාධායං වෙඨ වෙඨනෙ
ගුඩි වෙධෙ කඩි ඛඩි භෙදනෙ මඩි භූසනෙ.

130 පණ්ඩ භණ්ඩ පරිභාසෙ දඩි ආණායමීරිතො
තඩි සංතාලනෙ පිණ්ඩ සඞ්ඝාතෙ ජඩ්ඩ ජඩ්ඩනෙ.

131 වණ්ණ සංවණ්ණනෙ චුණ්ණ චුණ්ණනෙ ආණ පෙසනෙ
ගණ සංකලනෙ කණ්ණ සවණෙ චින්ත චින්තනෙ.

132 සන්ත සඞ්කොචනෙ මන්ත ගුත්ත භාසනජානනෙ
චිත සංචෙතනාදීසු කිත්ත සංසද්දනෙ භවෙ.

---

128 කුට්ටකොට්ට, කුට්ටකොට්ටයන; මෙ, ධාතුයුග්මය; ඡෙදනෙ, ඡෙදනයෙහිද; කුටයනු; ආකොටනාදිසු, ආකොටනය(ගැසීම)කිරීම් ආදියෙහිද; නටයනු; නච්චෙ, නෘත්‍යයෙහිද; චටපුට යනදෙක; භෙදෙ, බිඳීමෙහිද; වණ්ටයනු; විභාජනෙ, වෙන්කිරීමෙහිද වේ.

129 තුවට්ටයනු; එකසයනෙ, එකට හිඳීමෙහි හෙවත් වැලඳ ගැන්මෙහිද; ඝට්ටො, ඝට්ටයනු; විසරණෙ, සමූහයෙහිද; ගුණ්ඨයනු; ඔගුණ්ඨනෙ, වෙළීමෙහිද; හෙඨයනු; බාධායං, පෙළීමෙහිද; වෙඨයනු; වෙඨනෙ, වෙඨනයෙහිද; ගුඩියනු; වෙධෙ, වෙළීමෙහිද; කඩි ඛඩි යනදෙක; භෙදනෙ, බිඳීමෙහිද; මඩියනු; භූසනෙ, අලඞ්කාරයෙහිද; සියා, වන්නේයි.

130 පණ්ඩභණ්ඩයනදෙක; පරිභාසෙ, පරිභවකිරීමෙහිද; දඩියනු; ආණායං, ආඥකිරිමෙහිද; තඩියනු; සංතාලනෙ, තැළීමෙහිද; පිණ්ඩයනු; සඞ්ඝාතෙ, රැස්කිරිමෙහිද; ජඩ්ඩයනු; ජඩ්ඩනෙ, දූම්මෙහිද; ඊරිතා, කියනලදී.

131 වණ්ණයනු; සංවණ්ණනෙ, වර්ණනා කිරීමෙහිද; චුණ්ණයනු; චුණ්ණනෙ, සුණුකිරීමෙහිද; ආණයනු; පෙසනෙ, මෙහෙයීමෙහිද; ගණයනු, සංකලනෙ, ගිනීමෙහිද; කණ්ණයනු; සවණෙ, ශ්‍රවණයෙහිද; චින්තයනු; චින්තනෙ, සිතීමෙහිදවේ.

132 සන්තයනු; සඞ්කොචනෙ, හැකිලීමෙහිද; මන්තයනු; ගුත්තභාසනජානනෙ, සැඟවීකීමෙහි හා දැනීමෙහිද; චිතයනු; සංචෙතනාදීසු, සිතීම්ආදියෙහිද; කිත්තයනු; සංසද්දනෙ, මොනවටකීමෙහිද; භවෙ, වන්නේය.

133 යත නීය්‍යාතනෙ ගණ සංඛ්‍යානෙ අත්ථ යාචනෙ
කථ වාක්‍යප්පබන්ධෙ ච චිද ඤාණෙ නුදෙ චුද.

134 ඡදපවාරණෙ ඡද්ද වමනෙ ඡන්ද ඉච්ඡායං
වදිභිවාදථොමෙසු භදි කල්‍යාණකම්මනි.

135 හිලාද තු සුඛෙ ගන්ධ සූචනෙ විධ කම්පනෙ
රන්ධ පාකෙ අථො මාන පූජායං ථු ථුතිම්හි තු.

136 ථන දෙවසද්දෙ ඌන පරිහාණෙ ථෙන චොරියෙ
ධන සද්දෙ ඤප තොසනිසානමාරණාදිසු.

137 ලප වාක්‍යෙ ඣප දාහෙ රූප රොපණආදිසු
පී තප්පණෙ සියා කප්ප විතක්කෙ ලඝි වඤ්චනෙ.

---

133 යතයනු; නීය්‍යාතනෙ, පාවාදීමෙහිද; ගණයනු; සංඛ්‍යානෙ, ගැනීමෙහිද; අත්ථයනු, යාචනෙ, ඉල්වීමෙහිද; කථයනු; වාක්‍යප්පබන්ධෙච, වාක්‍යප්‍රබන්ධයෙහිද; චිදයනු; ඤාණෙ, දැනගැණීමෙහිද; චුදයනු; නුදෙ, මෙහෙයීමෙහිදවේ.

134 ඡදයනු; අපවාරණෙ; වැසීමෙහිද; ඡද්දයනු, වමනෙ, වමනයකිරීමෙහිද; ඡන්දයනු; ඉච්ඡායං කැමැත්තෙහිද; වදියනු; අභිවාදථොමෙසු, වැඳීමෙහිහා පැසසීමෙහිද; භදියනු; කල්‍යාණකම්මනි, යහපත්ක්‍රියාවෙහිදවේ.

135 හිලාදයනු; සුඛෙතු, සැපයෙහිද; ගන්ධයනු; සූචනෙ, ප්‍රකාශකිරීමෙහිද; විදයනු කම්පනෙ, කම්පාවෙහිද; රන්ධයනු; පාකෙ, පිසීමෙහිද; අථො, යලි; මානයනු; පූජායං, පිදීමෙහිද; ථුයනු; ථුතිම්හි තු, ස්තුතියෙහිදවේ.

136 ථනයනු; දෙවසද්දෙ, මෙඝගර්ජනාවෙහිද; ඌනයනු; පරිහාණෙ, පිරිහීමෙහිද; ථෙනයනු; චොරියෙ, සොරකමෙහිද; ධනයනු; සද්දෙ, ශබ්දයෙහිද; ඤපයනු; තොස, සතුටුවීමය; නිසාන, තියුණු කිරීමය; මාරණ, මැරීමය යනා; ආදිසු, මේආදී අරුත්හිදවේ.

137 ලපයනු; වාක්‍යෙ, කීමෙහිද; ඣපයනු; දාහෙ, දැවීමෙහිද; රූපයනු; රොපණආදිසු, රොපණයකිරීම්ආදීන් කෙරෙහිද; පීයනු; තප්පණෙ, පිණවීමෙහිද; කප්පයනු; විතක්කෙ, කල්පනාකිරීමෙහිද; ලඝියනු; වඤ්චනෙ, වංචාවෙහිද; සියා, වන්නේයි.

138 අථො වති ගරහායං සමු සාතච්ඡන්දසසනේ
කමු ඉච්ඡායකන්තිම්හි සියා ථොම සිලාඝනේ.

139 තිමු තෙමනසඞ්ඛාසු අම රොගගතාදිසු
සංගාම යුද්ධෙ වත්තාය ඊර වාචාපකම්පනෙ:

140 වර ආවරණිච්ඡාසු යාචායං ධර ධාරණෙ
තීර කම්මසමත්තිම්හි පාර සාමත්ථියාදිසු.

141 තුලුම්මාණෙ බල සොචෙ සඤ්චයෙ පාලරක්ඛණෙ,
කල සඞ්කලනාදිසු භවෙ මීල නිමීලනෙ.

142 සිලුපධාරණෙ මූල රොහණෙ ලල ඉච්ඡනෙ
ඌල උක්ඛෙපණෙ පුල මහත්තනසමුස්සයෙ.

---

138 අථො, යලි; වතියනු; ගරහායං, ගර්හාවෙහිද; සමුයනු; සාතච්ඡන්දසසනෙ, නැලවීමෙහි හා දැකීමෙහිද; කමුයනු; ඉච්ඡාය, කැමැත්තෙහිද; කන්තිම්හි, ක්‍රාන්තියෙහි හෙවත් මාරුවීමෙහි (ගමනෙහි හෝ වැදගැන්මෙහිසිස්සි)ද; ථොමයනු; සිලාඝනෙ, ගුණ කීමෙහිද; සියා, වන්නේයි.

139 තිමුයනු; තෙමනසංඛාසු, තෙම්මෙහිහා සැකයෙහිද; අම යනු; රොගගතාදිසු, රොගයෙහිහා ගමන් ආදියෙහිද; සඞ්ගාමයනු; යුද්ධෙ, සටනෙහිද; ඊරයනු; වාචාපකම්පනෙ, කීමෙහිහා කම්පාවීමෙහිද; වත්තෙය්‍ය, පවත්නේයි.

140 වරයනු; ආවරණිච්ඡාසු, වැලැක්මෙහි හා කැමැත්තෙහිද; යාචායං, ඉල්වීමෙහිද; ධරයනු; ධාරණෙ, දැරීමෙහිද; තීරයනු; කම්ම සමත්තිම්හි, ක්‍රියා සමාප්තියෙහිද; පාරයනු; සාමත්ථියාදිසු, පොහොසත්බැව් ආදින්හිදවේ.

141 තුලයනු; උම්මාණෙ, ප්‍රමාණ කිරීමෙහිද; බලයනු; සොචෙ, ශුචිත්වයෙහිද; සඤ්චයෙ, රැස්කිරීමෙහිද; පාලයනු; රක්ඛණෙ, රක්‍ෂණයෙහිද; කලයනු; සංකලනාදිසු, ගිණීම්ආදියෙහිද; මීලයනු; නිමීලනෙ, ඇස්නොදල්වීමෙහිද; භවෙ, වන්නේයි.

142 සිලයනු; උපධාරණෙ, දැරීමෙහිද; මූලයනු; රොහනෙ, හට ගැණීමෙහිද; ලලයනු; ඉච්ඡනෙ, කැමැත්තෙහිද; ඌලයනු; උක්ඛෙපණෙ, උඩදැමීමෙහිද; පුලයනු; මහත්තනසමුස්සයෙ, මහත්බැව්හි හා ගොඩකිරීමෙහිද වේ.

143 ඝුස සද්දෙ පිස පෙසෙ භූසාලඞ්කරණෙ සියා
රුස පාරුසියෙ භංස අක්කොසෙ පුස පොසනෙ.

144 ජිස උච්චාරණාදීසු වස අච්ඡාදනෙ සියා
රසස්සාදෙ රවෙ සණ්හෙ අථො ඝිස විසෙසනෙ.

145 සි බන්ධෙ මිස්ස සම්මිස්සෙ තුහ විම්හාපනෙ සියා
රහ චාගෙ ගතෙවාපි මහ පූජායමීරිතො.

146 පිහිච්ඡායං සියා චිල ලජ්ජායං ඵල ඵාලනෙ
සීල ගාරයිහෙ පීල බාධායං තල තාලනෙ
ලලධාතූපසෙවායං වණ්ණිතිමෙ චුරාදයො.

සමත්තා සත්තගණා.

---

143 ඝුසයනු; සද්දෙ, ඝොෂාකිරීමෙහිද; පිසයනු; පෙසෙ, යැවීමෙහිද; භූසයනු, අලංකරණෙ, මණ්ඩනයෙහිද; රුසයනු; පාරුසියෙ, පරුෂබැව්හිද; භංසයනු; අක්කොසෙ, ආක්‍රොශයෙහිද; පුසයනු; පොසනෙ, පොෂණයෙහිද; සියා, වන්නේයි.

144 ජිසයනු; උච්චාරණාදීසු, උසුරුවීම්ආදින් කෙරෙහිද; වසයනු; අච්ඡාදනෙ, වැසීමෙහි හෙවත් හැදීමෙහිද; රසයනු; අස්සාදෙ, ආස්වාදනයෙහිද; රවෙ, ශබ්දකිරීමෙහිද; සණ්හෙ, සිනිඳු කිරීමෙහිද; අථො, ගලි; ඝිසයනු; විසෙසනෙ, වෛශෙසීමෙහිද; සියා, වන්නේයි.

145 සියනු; බන්ධෙ, බැඳීමෙහිද; මිස්සයනු; සංමිස්සෙ, මිශ්‍රකිරීමෙහිද; තුහයනු; විම්හාපනෙ, විස්මයපත්කරවීමෙහිද; රහයනු; චාගෙ, හැරීමෙහිද; ගතෙවාපි, යාමෙහිද; මහයනු; පූජායං, පිදීමෙහිද; ඊරිතොසියා, කියනලද්දේ වන්නේයි.

146 පිහයනු; ඉච්ඡායං, කැමැත්තෙහිද; චිලයනු; ලජ්ජායං, ලජ්ජාවෙහිද; ඵලයනු; ඵාලනෙ, ඵාලනයෙහිද; සීලයනු; ගාරයිහෙ, නින්දාකිරීමෙහිද; පීලයනු; බාධායං, පෙළීමෙහිද; තලයනු; තාලනෙ, තැළීමෙහිද; ලලධාතු, ලලයන ධාතුව; උපසෙවායං, නැලවීමෙහිද; වණ්ණිතො, වැණෙවි.

ඉමෙ, මේධාතුහු; චුරාදයො, චුරාදිධාතුහු නම්වෙත්.

චුරාදිධාතු ගණයයි.

සත්තගණා, (භූවාදි) සප්තධාතුගණයෝ;
සමත්තා, කියා නිමවන ලද්දාහුය.

147 භූවාදී ච රුධාදී ච දිවාදිස්වාදයො ගණා
කියාදී ච තනාදී ච චුරාදීතීධ සත්තධා.

148 ක්‍රියාවාචිත්තමක්ඛාතුමෙකෙකත්ථො බහූදිතො
පයොගතොනුගන්තබ්බා අනෙකත්ථා හි ධාතවො.

149 හිතාය මන්දබුද්ධීනං ව්‍යත්තං වණ්ණක්කමා ලහුං
රචිතා ධාතුමඤ්ජූසා සීලවංසෙන ධීමතා.

150 සද්ධම්මපඞ්කෙරුහරාජහංසො ආසිද්ධධම්මට්ඨිතිසීලවංසො
යක්ඛද්දිලෙනාඛ්‍යනිවාසවාසී යතිස්සරො සොයමිදං අකාසි.

---

147 ඉධ, මේකාත්‍යායන ව්‍යාකරණයෙහි; භූවාදිච, භූවාදිධාතු ගණයද; රුධාදිච, රුධාදීධාතුගණයද; දිවාදීස්වාදයො, දිවාදිධාතු ගණය හා සුවාදිධාතුගණය යනදෙකද; කියාදිච, කියාදිධාතුගණ යද; තනාදිච, තනාදිධාතුගණයද; චුරාදිච ඉති, චුරාදිධාතුගණය දැයි කියා; ගණා, ධාතුගණයො; සත්තධා, සත්පරිද්දෙකින් වෙති.

148 ක්‍රියාවාචිත්තං, ක්‍රියාවාචීබැව්; අක්ඛාතුං, ප්‍රකාශකරණු පිණි ස; බහු, බොහෝසේ; එකෙකත්ථො, එකිඑකීඅර්ථය; උදිතො, කියන ලදී; (එද අන්‍යවූ බොහෝද ධාත්වර්ථයො වන්නාහි) පයොගතො, ප්‍රයොගානුසාරයෙන්; අනුගන්තබ්බා, අනුව දතයුත්තාහ; හි, ඒ එ සේමැයි; ධාතවො, ධාතූහු; අනෙකත්ථා, අනෙකාර්ථඇත්තාහුවෙති.

149 ධීමතා, සප්‍රාඥවූ; සීලවංසෙන, සීලවංසනම් යතීශ්වරයන් විසින්; මන්දබුද්ධීනං, මන්දබුද්ධීන්ට; හිතාය, හිතපිණිස; ධාතුමඤ්ජූසා, (මේ) ධාතුමංජූසානාම; වණ්ණක්කමා, වර්ණක්‍රමයෙන් හෙවත් කකාරාදී අක්ෂරපිළිවෙලින්; ව්‍යත්තං, ව්‍යක්තකොට; ලහුං, ලඝු කොට, රචිතා, රචනාකරණ ලද්දීය.

150 සද්ධම්ම, සද්ධර්මනමැති; පඞ්කෙරුහ, පද්මයට; රාජහංසො, හංසරාජයෙක් වැනිවූ; ආසිද්ධ, ආශිංසනය කරණලද, (ප්‍රාර්ථනාකර ණ ලදැයි සේයි) ධම්මට්ඨිති, සද්ධර්මයාගේ චිරස්ථිතියඇති හෙවත්; ආසිද්ධධම්මට්ඨිති, සද්ධර්මයාගේ බොහෝකල් පැවැත්ම පතන්නාවූ; යක්ඛද්දිලෙනාඛ්‍ය, යක් ගිරිලෙන් යන නමක්ඇති; නිවාස, වෙහෙරෙහි; වාසී, වාසයකරන්නාවූ; සීලවංසො, සීලවංසනම්වූ; සො අයං යතිස්සරො, ඒමේ යතීශ්වරතෙම; ඉදං, මේ ධාතුමංජූසානම් ප්‍රකරණය; අකාසි, කළේයි.

මෙසේ ශාකින් කච්චායන ධාතුමංජූසා අර්ථවර්ණනාව

—....ඃ සමාප්තයි. ඃ.....—

අථ සබ්බායනධාතුමඤ්ජූසාගතා සබ්බධාතවො අකාරාදික්කමෙන නිරූපීයන්තෙ.

භූ 2 අකි—ලක්ඛණෙ
චු 121 අකි—ලක්ඛණෙ
තු 87 අගා—සජ්ඣායනාදිසු
භූ 6 අගි—ගමනෙ
භූ 6 අඝ—ගතිකොටිල්ලෙ
භූ 7 අග්ඝ—අග්ඝනෙ
භූ 10 අච්ච—අච්චනෙ
චු 124 අච්ච—පූජායං
භූ 12 අජ—ගමනෙ
භූ 16 අජ්ජ—අජ්ජනෙ
චු 125 අජ්ජ—අජ්ජනෙ
භූ 9 අඤ්ච—පූජාගමනෙ
,, 11 අඤ්ඡ—ආයාමෙ
,, 13 අඤ්ජු—බ්‍යත්තිගති
(කන්තිමක්ඛණෙසු.
,, 18 අට—ගමනෙ
තු 86 අට—අටනෙ
භූ 30 අණ—සද්දෙ
භූ 28 අඩි—අණ්ඩත්ථෙ
,, 30 අත—ගමනෙ
සු 133 අප—යාවනෙ
භූ 39 අද—භක්ඛණෙ
භූ 35 අදි—බන්ධනෙ
,, 40 අද්ද—යාචනයාත්‍රාදිසු
,, 44 අන—පාණනෙ
,, 35 අන්දු—බන්ධනෙ
සු 117 අප—පාපුණනෙ
තු 120 අප—පාපුණනසමිං
භූ 50 අබ—ගුම්බනෙ
,, 50 අබ්බ—ගමනෙ
,, 55 අම-යාතෙ
චු 139 අම්බ—රොගගතාදිසු

භූ 49 අම්බ-සද්දඅස්සාදන
(තායනෙව
,, 57 අය—ගතිම්හි
,, 61 අර—නාසෙ ගතෙපි
,, 80 අරහ—පූජායං
,, 66 අල—කලිලෙ
,, 66 අලි—බන්ධනෙ
,, 8 අව—රක්ඛණෙ
,, 71 අස—අදනෙ
භූ 99 අස—භූවි
කි 119 අස—භක්ඛණෙ
දි 115 අසු—ඛෙපණෙ
චු 131 ආණ—පෙසනෙ
භූ 76 ආස—උපවෙසනෙ
භූ 96 ඉ—අජ්ඣායනෙගතිවුඩ්ඪිව
භූ 4 ඉක්ඛ—දස්සනඞ්කෙසු
,, 6 ඉගි—ගමනෙ
,, 13 ඉඤ්ජ—කම්පනෙ
,, 29 ඉණ—ගතෙ
,, 35 ඉදි—පරමිස්සරියෙ
දි 109 ඉධ—සංසිද්ධිවුඩ්ඪිසු
භූ 44 ඉන්ධ—දිත්තියං
තු 92 ඉරිය—වත්තනෙ
භූ 71 ඉස—පරියෙසනෙ
,, 71 ඉසු—ඉච්ඡායං
,, 75 ඉස්ස—ඉස්සායං
චු 139 ඊර—වාචාපකම්පනෙ
භූ 82 ඊහ—සට්ටනෙ
තු 85 උච—සද්දසමවායෙච
භූ 18 උජ්ඣ—උස්සග්ගෙ
,, 11 උඤ්ඡ—උඤ්ඡනෙ
,, 34 උදි—සවකිලෙදනෙ

භූ 53 උද්‍භ—අද්දනෙ
,, 50 උඛ—ධාරණෙ
,, 72 උසු—දාහෙ
,, 57 උයුග—දෙසාවිකරණෙ
චු 136 ඌන—පරිහානෙ
භූ 81 ඌහ—විතක්කෙ
,, 13 එජ—කම්පනෙ
,, 42 එධ—වුඩ්ඪියං
,, 26 එරඩ—හිංසායං
,, 3 කකි—ලොලත්තනෙ
(සාතෙ ච
,, 4 කඩ්ඩ—කඩ්ඩනෙ
දි 104 කච—දිත්තියං
චු 125 කච—දිත්තියං
භූ 10 කචි—දිත්තියං
,, 19 කට—මද්දනෙ
,, 19 කට—සංවරණෙගතෙච
,, 23 කඨ—සොසනපාකෙසු
,, 23 කඩි—සොසෙ
,, 24 කඩි—භෙදෙ
,, 28 කඩ්ඪ—කඩ්ඪණෙ
,, 29 කණ—මීලනෙ
,, 30 කණ-සද්දෙ
චු 129 කඩි-භෙදනෙ
භූ 69 කණ්ඩුව-කණ්ඩුවනම්හි
(සරණෙ ඡෙදනෙදවෙච
චු 131 කණ්ණ-සවණෙ
රු 102 කති-ඡෙදෙ
භූ 31 කත්ථ-සිලාඝායං
චු 133 කථ-වාක්‍යප්පබන්ධෙ
භූ 44 කන-දිත්තිගතී
(කන්ත්‍යං
,, 37 කඳ—අවහානෙ රොද
නෙච

ජු 89 කප—අච්ඡාදනෙ
භූ 46 කපි—කිඤ්චිචලෙ
,, 46 කප්ප—සාමත්ථෙ
චු 137 කප්ප—විතක්කෙ
භූ 53 කමු—පදවික්ඛෙපෙ
ජු 100 කමු--යාත්‍රායං
චු 138 කමු-ඉච්ඡායංකන්තිම්හිච
භූ 49 කම්බ—සංවරණෙ
ත 120 කර—කරණෙයං
භූ 27 කරණ්ඩ—භාජනත්ථම්හි
,, 54 කලමු—ගෙලඤ්ඤෙ
,, 66 කල—කලිලෙ
චු 141 කල—සඞ්කලනාදිසු
භූ 66 කල්ල—සජ්ජනෙ
,, 77 කස—ගමනෙ
,, 77 කස—හිංසාවිලෙඛනෙ
,, 75 කාස--කාසනෙ
දූ 104 කා—සද්දෙ
භූ 78 කාස-දිත්තිමහිසජ්-
(නෙච
,, 9 කිඤ්ච—අවමද්දනෙ
,, 30 කිත—වාසෙ
චු 132 කිත්ත—සංසද්දනෙ
භූ 92 කිර—විකිරණෙ
භූ 54 කිලමු—ගෙලඤ්ඤෙ
,, 34 කිලිදි—පරිදෙවනෙ
දි 114 කිලිස—උපතාපෙ
භූ 77 කිස—සානෙ
කි 118 කී—විනිමයෙ
භූ 64 කීල—බන්ධෙ
,, 83 කීළ—විහාරෙ
,, 2 කු—සද්දෙ කුවයි
,, 2 කුක—ආදානෙ
,, 8 කුච—සද්දෙ

තු 34 කුච—සඞ්කොචනෙ
භූ 20 කුට—ඡෙදනෙ
තු 86 කුට-ඡෙදන කොටිල්ලෙ
චු 128 කුට—ඡෙදනෙ
,, 128 කුට—ආකොටනාදිසු
භූ 22 කුඨි—සොසෙ
,, 26 කුඩි—දාහෙ
,, 30 කුණ—සද්දෙ
තු 87 කුථ—සංකිලෙසනෙ
දි 108 කුධ—කොපෙ
,, 110 කුප—කොපෙ
භූ 61 කුර—අක්කොසෙ
තු 93 කුර—සද්දනෙසු
භූ 72 කුස—අක්කොසෙ
තු 94 කුස—ඡෙදනපූරණෙ
චු 145 කුහ—විම්හාපනෙ
භූ 16 කූජ—අව්‍යත්තසද්දෙ
,, 64 කූල—ආවරණෙ
,, 2 කෙ—සද්දෙ
,, 68 කෙල—සඤ්චලනාදිසු
,, 70 කෙව—සෙවනෙ
,, 20 කොට්ට—ඡෙදනෙ
චු 128 කොට්ට—ඡෙදනෙ
භූ 30 ක්වණ—සද්දෙ
,, 17 ඛජ—ගමනවෙකල්ලෙ
,, 16 ඛජ්ජ—භක්ඛණෙ
,, 24 ඛඩි—ඡින්දෙ
චු 129 ඛඩි—භෙදනෙ
භූ 33 ඛදි—පක්ඛන්දනාදිසු
,, 44 ඛන—අවදාරණෙ
,, 44 ඛනු—අවදාරණෙ
,, 53 ඛමු—සහනෙ
,, 52 ඛම්භ—පටිබන්ධෙ
,, 59 ඛර—විනාසෙ
,, 62 ඛල—සඤ්චලනෙ
,, 67 ඛල—සොචෙය්‍යෙ
චු 141 ඛල—සොචෙ සඤ්ච
(යෙ ච
භූ 78 ඛස—හිංසායං
ශු 96 ඛා—පකථනෙ
දි 103 ඛා—පකාසනෙ
භූ 39 ඛාද—භක්ඛණෙ
දි 106 ඛිද—දීනභාවෙ
තු 89 ඛිප—පෙරණෙ
කි 119 ඛිප—ඛෙපෙ
භූ 66 ඛිල—කාඨින්නෙ
,, 4 ඛී—ඛයෙ
දි 103 ඛී—ඛයෙ
සු 117 ඛි—ඛයම්හි
භූ 40 ඛුද—ජිඝච්ඡායං
,, 51 ඛුග—සඤ්චලෙ
දි 111 ඛුභ—චලෙ
භූ 59 ඛුර—ඡිදයම්හි
තු 93 ඛුර—ඡෙදනවිලිඛණෙ
(ච
චු 143 ඛුංස—අක්කොසෙ
භූ 68 ඛෙල—සඤ්චලනාදිසු
ශු 96 ඛ්‍යා—පකථනෙ
භූ 16 ගජ්ජ—සද්දනෙ
,, 25 ගඩි—වදනෙකදෙසම්හි
,, 25 ගඩි—සන්නිචයෙ
චු 131 ගණ—සංකලනෙ
භූ 33 ගද—ව්‍යත්තවචෙ
චු 133 ගන්ථ—සන්දබ්භෙ
භූ 135 ගන්ධ—සූචනෙ
,, 50 ගබ්බ—දප්පෙ
,, 52 ගබ්භ—පාගබ්භියෙචභෙ
(ච

භූ 1 ගමු-ගතිම්හි
,, 60 ගර-නිගරණෙ සෙචනෙ (ච
,, 82 ගරහ--නින්දායං
,, 64 ගල--අදනෙ
,, 74 ගවෙස--මග්ගණෙ
,, 71 ගස--අදනෙ
කි 119 ගහ--උපාදානෙ
දි 104 ගා--සද්දෙ
භූ 42 ගාධ--පතිට්ඨායං
,, 83 ගාහ--විලොළනෙ
සු 117 ගි--සද්දනෙ
දි 109 ගිධ--ගෙධෙ
තු 92 ගිර--නිගරණාදිසු
භූ 64 ගිල--අදනෙ
තු 93 ගිල--අදනෙ
දි 112 ගිලා--හාසක්ඛයෙ
භූ 16 ගුජ--අව්‍යත්තසද්දෙ
චු 129 ගුඩි—වෙඨෙ
භූ 29 ගුණ--අභ්‍යාසෙ
චු 129 ගුණ්ඨ--ඔගුණ්ඨනෙ
භූ 41 ගුධ--වෙඨනෙ
,, 45 ගුප--ගොපනෙ
,, 45 ගුප--සංවරණෙ
,, 50 ගුම්බ--ගුම්බනෙ
,, 80 ගුහ--සංවරණෙ
,, 95 ගුළ--පරිවත්තනෙ
තු 95 ගුළ--මොක්ඛෙ
භූ 32 ගොත්ථු--වංසෙ
,, 21 ඝට--ඊහනෙ
චු 129 ඝට--විසරණෙ
,, 127 ඝට--සඞ්ඝාතෙ
භූ 21 ඝටි--සඞ්ඝට්ටනෙ
චු 127 ඝට්ට--සඤ්චලනාදිසු
භූ 59 ඝර--සෙචනම්හි
,, 71 ඝස--අදනස්මිං
,, 75 ඝංස--ඝංසනෙ
දි 104 ඝා--ගන්ධොපාදානෙ
භූ 20 ඝුට-ඝොසෙ පතිඝාතෙ
තු 93 ඝුර--භීමෙ (ච
භූ 73 ඝුස--සද්දස්මිං
චු 148 ඝුස—සද්දෙ
භූ 4 චක්ඛ—දස්සනෙ
,, 14 චජ-හානිසංදානෙපි
චු 128 චට—භෙදෙ
භූ 24 චණ්ඩ—චණ්ඩික්කෙ
තු 87 චත—යාචනෙ
භූ 34 චදි—කන්තිහිලාදනෙ
,, 48 චප—සාන්තනෙ
තු 90 චප—සාන්ත්වනෙ
භූ 50 චබ්බ—අදනෙ
තු 91 චමු--අදනෙ
භූ 60 චර—ගතිභක්ඛණෙසු
,, 62 චල—කම්පනෙ
,, 57 චාග—සම්පූජනෙ
කි 118 චි—චයෙ
භූ 4 චික්ඛ--වාචෙ
,, 20 චිට—අනොකාසෙ ච (පෙසනෙ
,, 21 චිට—උපායාසෙ
,, 30 චිත—සඤ්ඤාණෙ
චු 132 චිත-සඤ්චෙතනාදිසු
,, 131 චින්ත-චින්තනෙ
තු 94 චිල-වාසෙ
භූ 10 චු-චවනෙ
චු 131 චුණ්ණ-චුණ්ණනෙ
,, 133 චුද-චොදෙ
භූ 45 චුප-මන්දගතෙ

"	49	චුම්බ-වදනසංයොගෙ
චු	121	චුර-ථෙය්‍යෙ
භූ	67	චුල්ල—හාවක්‍රියෙ
"	67	චූල-මද්දනෙ
"	68	චෙල-සඤ්චලනාදීසු
චු	130	ඡඩ්ඩ-ඡඩ්ඩනෙ
"	134	ඡද-අපවාරණෙ
"	134	ඡද්ද-වමනෙ
"	134	ඡන්ද-ඉච්ඡායං
තු	91	ඡමු-ගිලනෙ
"	92	ඡමු-අදනෙ
භූ	61	ඡර-ඡෙදෙ
රු	102	ඡිදි-ද්වෙධාකරණෙ
දි	106	ඡිදි-ද්වෙධාකාරෙ
තු	90	ඡුප—ඵස්සෙ
"	91	ඡුභ-නිච්ඡුභෙ
භූ	7	ජග්ඝ-හසනෙ
"	21	ජට—සඞ්ඝාතෙ
දි	110	ජන—උප්පාදෙ
භූ	46	ජප-ව්‍යත්තවචෙ
"	46	ජප්ප-ව්‍යත්තවචෙ
"	51	ජම්භ—ගත්තවිනාමෙ
තු	91	ජම්භ—ජම්භනෙ
භූ	59	ජර—ජීරණෙ
"	62	ජල—දිත්තියං
"	61	ජාගර—සුපිනක්ඛයෙ
භූ	96	ජි—ජයෙ
කි	118	ජි—ජයෙ
භූ	17	ජී—ජයෙ
"	68	ජීව—පාණධාරණෙ
"	17	ජු—ජවෙ
"	30	ජුත—දිත්තිම්හි
"	21	ඣට—සඞ්ඝාතෙ
"	48	ඣප—දහෙ
චු	137	ඣප—දහෙ
තු	92	ඣමු—දහෙ
භූ	78	ඣස—හිංසායං
දි	105	ඣා—චින්තනෙ
භූ	18	ඣෙ—චින්තායං
චු	136	ඤප—තොසනිසාන (මාරණාදිසු
කි	118	ඤා—අවබොධනෙ
භූ	3	ඨික—ගමනෙ
භූ	97	ඨා—ගතිනිවුත්තියං
තු	91	ඩුභ—නිඩ්ඩුභනෙ
භූ	97	ඩී—වෙහාසගමනෙ
භූ	76	ඩංස—ඩසනෙ
භූ	3	තකි—ගත්‍යාදිසු
චු	121	තක්ක—විතක්කණෙ
භූ	12	තච්ඡ—තනූක්‍රියෙ
"	15	තජ්ජ—තජ්ජනෙ
චු	125	තජ්ජ—තජ්ජනෙ
භූ	21	තට්ට—ඡෙදනෙ
චු	130	තඩි—සංතාලනෙ
භූ	41	තදි—ආලසියෙ
ත	120	තනු—විත්ථාරෙ
භූ	45	තප—ඉස්සරියෙ
"	45	තප—සන්තාපෙ
දි	110	තප-සන්තාප පීණනෙ
භූ	46	තප්ප—සන්තප්පණෙ
"	47	තප්ප-සන්තගෙනහෙච (දෙ තණ්හාහිංසාදිසුච
"	45	තපු—උබ්බෙගෙ
"	56	තම—සාතච්චවසාදියෙ
"	56	තම—අඞ්කාවිභූසනෙ
"	58	තර—තරණස්මිං
"	65	තල—පතිට්ඨායං
"	73	තස—උබ්බෙගෙ

දි 114 තස—පිපාසනෙ
චු 146 තළ—තාළනෙ
දි 106 තා—පාලනෙ
භූ 57 තාය—සන්තානෙ
,, 14 තිජ—ඛමනිසානෙසු
චු 126 තිජ—තෙජනෙ
,, 139 තිමු—තෙමන සඞ්කාසු
තු 94 තිල—සෙනහෙ
චු 140 තීර—කම්මසමත්තිම්හි
භූ 28 තුඩි—තොඩනෙ
තු 84 තුද—ව්‍යථානං
චු 141 තුල—උම්මානෙ
,, 129 තුවට්ට—එකඞ්ඝනෙ
භූ 72 තුස—සන්තොසෙ
දි 113 තුස—තොසෙ
භූ 73 තුස—උබ්බෙගෙ
චු 121 ථක—පටිඝාතෙ
,, 136 ථන—දෙවසද්දෙ
භූ 52 ථම්භ—පතිබන්ධෙ
,, 58 ථර—සන්ථරණෙ
තු 89 ථින—සඞ්ඝාතෙ
භූ 56 ථිම—සඞ්ඝාතෙ
කි 118 ථු—අභිත්ථවෙ
තු 95 ථුස—අප්පීතික්‍රියාය
භූ 67 ථුල—අකාසනෙ
තු 94 ථූල—වයෙ
චු 136 ථෙන—චොරියෙ
,, 138 ථොම—සිලාඝනෙ
,, 130 දඩි—ආණායං
භූ 37 දද—දානෙ
දි 111 දප—හාසෙ
භූ 53 දබ්භ—ගන්ථනෙ
,, 55 දම—දමනෙ
,, 57 දශ—දන්තගතිරක්ඛා
(හිංසාදිසු

,, 60 දර—ඩාහෙ විදරණෙච
,, 63 දල—දිත්තිවිදාරණෙ
,, 83 දල—දුග්ගතියං
,, 40 දළිද්ද—දුග්ගච්චං
,, 69 දව—දවනෙ
,, 81 දහ—භස්මීකරණෙ
(පතිට්ඨායංච
,, 76 දංස—ඩසනෙ
,, 41 දා—දානෙ
,, 41 දා—දවෙ
ජු 100 දා—දානෙ
දි 107 දා—දානෙ
,, 107 දා—අවඛණ්ඩනෙ
භූ 4 දික්ඛ—උපනයමුණ්ඩ
(සුචෙවනියම වතාදෙසසු
දි 111 දිප—දිත්තියං
,, 103 දිවු—කීළාවිජිගිංසාවො
(හාරජුතිථොමිතෙ
භූ 74 දිස—පෙක්ඛනෙ
,, 78 දිස—අතිසජ්ජනාදිසු
තු 95 දිස—අතිසජ්ජනාදිසු
දි 114 දිස—අප්පීතිම්හි
චු 144 දිස—උච්චාරණාදිසු
භූ 82 දිහ—උපචයෙ
දි 107 දී—ඛයෙසුපනෙච
භූ 41 දු—ගතිවුද්ධියං
ත 120 දු—පරිතාපෙ
චු 122 දුක්ඛ—තක්‍රියෙ
භූ 53 දුභ—ජිගිංසනෙ
චු 142 දුල—උක්ඛෙපනෙ
භූ 72 දුස—අප්පීතෙ
දි 4 11දුස—අප්පීතිම්හි
භූ 82 දුහ—පපූරණෙ හාසෙපි
,, 69 දෙවු—දෙවනෙ
චු 136 ධන—සද්දෙ

භූ 56 බම—බමනෙ
,, 59 බර—ධාරණම්හි
චු 140 බර—ධාරණෙ
භූ 75 ධංස—පධංසනෙ
,, 42 ධා—ධාරණෙ
ජු 100 ධා—ධාරණෙ
භූ 70 ධාව—ගමනසුද්ධිම්හි
,, 56 ධූම—සඞ්ඝාතෙ
,, 70 ධුව—ථාත්‍රාපිරෙසු
කි 118 ධූ—කම්පනෙ
භූ 47 ධූප—සන්තාපනෙ
,, 44 ධෙ—පානෙ
,, 70 ධොවු—ධොවනෙ
,, 9 නදව—නවම්නෙ
,, 18 නට—නච්චෙ
චු 128 නට—නච්චෙ
භූ 39 නද—අබ්‍යත්තසද්දෙ
,, 32 නන්ද—සමිද්ධියං
තු 89 නඝ—විනාඝනෙ
,, 90 නඝ—විහිංසායං
භූ 55 නම—නමෙ
,, 57 නය—ගතිම්හි
,, 61 නර—නයෙ
දි 115 නස—අදස්සනෙ
,, 116 නහ—සජ්ජනබන්ධනෙ
,, 116 නහ—සොචෙ
භූ 31 නාථ—යාචනසන්තාප
(ඉස්සරාසිංසනෙසු
,, 33 නින්ද—ගරහායං
හු 97 නී—පාපණෙ
,, 63 නීල—වණ්ණෙ
චු 135 නු—ථුතිම්හි
තු 84 නුද—ඛෙපණෙ
භූ 1 පච—පාකෙ
,, 10 පච—ඝාතෙ
චු 123 පච-විත්ථාරෙකෙලෙසෙසු
,, 126 පජ—මග්ගසංවරණෙ
(ගතෙච
භූ 18 පට—ගමනෙ
,, 22 පඨ—බ්‍යත්තවචෙ
චු 130 පණ්ඩ—පරිහාසෙ
භූ 25 පඩි-උප්පණ්ඩනෙලිඞ්ග
(චක්කෙල්ලච
,, 26 පඩි—ගතෙ
,, 29 පණ-වොහාරථොමෙසු
,, 30 පත—ගමනෙ
,, 32 පථ—ගතෙ
තු 88 පථ—විත්ථාරෙ
දි 107 පද—ගතෙ
භූ 32 පන්ථ—ගතෙ
,, 57 පය—ගතිම්හි
,, 67 පල—රක්ඛගතෙසු
,, 65 පල්ල-නින්නගමනෙසු
,, 62 පලු—ගමනෙ
,, 74 පංස—නාසනෙ
හු 98 පා—පානෙ
,, 98 පා—රක්ඛණම්හි
භූ 57 පාය—වුද්ධියං
චු 140 පාර—සාමත්ථියාදිසු
,, 141 පාල—රක්ඛණෙ
භූ 74 පාස—බන්ධනෙ
,, 12 පිඤ්ජ—පිඤ්ජනෙ
,, 21 පිට—සඞ්ඛාතෙ
චු 130 පිණ්ඩ—සඞ්ඝාතෙ
භූ 26 පිඩි—සඞ්ඝාතආදිසු
රු 102 පිස—සංචුණ්ණනෙ
චු 143 පිස—පෙසෙ
දි 116 පිහ—ඉච්ඡායං

චු 146 පිහ—ඉච්ඡායං
කි 119 පී—තප්පණෙ
චු 137 පී—තප්පණෙ
භූ 22 පිඨ—හිංසනධාරණෙ
,, 62 පීලු—ගමනෙ
චු 146 පීළ—බාධායං
භූ 48 පු—පවනෙ
කි 118 පු—පවනෙ
භූ 11 පුඤ්ඡ—සම්පුඤ්ඡනෙ
,, 11 පුඤ්ජ—පුඤ්ජනෙ
චු 128 පුට—භෙදෙ
තු 87 පුණ—සුභක්‍රියාය
තු 87 පුත-පාපසපුනිභාවෙච
භූ 82 පුථ—විත්ථාරෙ
,, 88 පුථ—විත්ථාරෙ
භූ 32 පුථු—විත්ථාරෙ
තු 89 පුන—සඞ්ඛානෙ
භූ 48 පුප්ඵ—විකසනෙ
,, 50 පුබ්බ—පූරණෙ
,, 56 පුම—ධමනෙ
චු 142 පුල-මහත්තන සමුස්ස
(යෙ
භූ 72 පුස—පොසමහි
චු 143 පුස—පොසනෙ
,, 126 පූජ—පූජායං
භූ 61 පූර—පූරණෙ
,, 68 පෙල—සංචලනාදිසු
,, 68 ප්ලව—ගතෙ
,, 34 ඵදි—කිඤ්චිචලනෙ
,, 58 ඵර—සම්ඵරණෙ
,, 63 ඵල—නිප්ඵත්තියං
චු 146 ඵල—ඵාලනෙ
භූ 19 ඵුට—විසරණාදිසු

,, 58 ඵුර—චලනාදෙ
තු 93 ඵුර—සඤ්චලනාදිසු
භූ 62 ඵුල්ල—විකාසෙ
තු 95 ඵුස—ඵස්සෙ
භූ 29 ඵෙණ—ගතෙ
,, 43 බධ—බන්ධනෙ
,, 43 බන්ධ—බන්ධනෙ
,, 64 බල—පාණනෙ
,, 83 බහ—වුද්ධියං
,, 80 බහු—සඞ්ඛ්‍යානෙ
,, 41 බාධ—බාධායං
තු 94 බිල—භෙදෙ
භූ 42 බුධ—බොධනෙ
දි 108 බුධ—අවගමනාදිසු
(අත්ථෙසු
භූ 32 බ්‍යථ—භීතිචලෙසු
,, 83 බ්‍රහ—වුද්ධියං
භූ 98 බ්‍රූ-වියත්තියං වාචායං
භූ 83 බෲහ—වුද්ධියං
චු 122 භක්ඛ—අදනෙ
භූ 35 භගන්ද—සෙචනෙ
,, 13 භජ—සංසෙවනෙ
තු 86 භජ-සෙවාපුථක්කාරෙ
චු 126 භජ—විභාජනෙ
භූ 17 භජ්ජ—පාකෙ
,, 12 භඤ්ජ—අවමද්දනෙ
,, 20 භට—භතියං
,, 28 භණ—භාසනෙ
චු 130 භණ්ඩ—පරිභාසෙ
භූ 24 භඩි—භණ්ඩනෙ
,, 35 භද්ද—කල්‍යාණකම්මනි
චු 134 භදි—කල්‍යාණකම්මනි

භූ	54	හමු—අනවට්ඨානෙ
,,	58	හර—හරණස්මිං
,,	73	හස—හසනකරණෙ
දි	115	හස—අපධාපනෙ
හු	98	හා—දිත්තියං
චු	127	හාජ—පුථුකාකාරෙ
භූ	76	හාස-වාචාසද්දිත්තියංච
රු	102	භිද—විදාරණෙ
දි	106	භිද—විදාරණෙ
භූ	51	භී—භයෙ
තු	85	භුජ—කොටිල්ලෙ
රු	101	භුජ-පාලනභොජනෙ
භූ	1	භූ—සත්තායං
හු	96	භූ—සත්තායං
භූ	76	භූස—අලඞ්කාරෙ
චු	143	භූස—අලඞ්කරණෙ
භූ	2	මකි—මණ්ඩනෙ
චු	122	මක්ඛ—මක්ඛණෙ
භූ	6	මග—එසනෙ
චු	123	මග—ගවෙසනෙ,
,,	123	මග්ග—ගවෙසනෙ
භූ	9	මච—රොචනෙ
,,	10	මචි—ධාරණෙ
,,	15	මජ්ජ—සංසුද්ධියං
දි	105	මජ්ජ—සුද්ධියං
චු	129	මඩි—භූසනෙ
භූ	30	මණ—සද්දෙ
,,	24	මණ්ඩ—විභූසනෙ
,,	31	මඨ—විලොළනෙ
,,	36	මද—සම්හාසෙ
දි	106	මද—උම්මාදෙ
භූ	36	මදි—බෙල්‍ය
,,	36	මද්ද—මද්දනෙ
දි	110	මන—ඤාණෙ
ත	120	මනු—බොධස්මිං
චු	132	මන්ත—ගුත්තභාසන (ජානනෙ
භූ	31	මථ—විලොළනෙ
භූ	57	මය—ගතිම්හි
,,	59	මර—පාණචාගෙ
,,	65	මල—අවධාරණෙ
,,	65	මල්ල—අවධාරණෙ
,,	71	මස—ආමසනෙ
,,	72	මසු—මච්ඡෙරෙ
,,	80	මහ—පූජායං
,,	80	මහ—සත්තායං
චු	145	මහ—පූජායං
හු	98	මා—පමාණෙ
කි	119	මා—පමාණෙ
ගු	44	මාන—පූජායං
චු	135	මාන—පූජායං
කි	119	මී—හිංසනෙ
,,	119	මි—පමාණෙ
භූ	40	මිද—සිනෙහනෙ
තු	88	මිද—හිංසනෙ
දි	106	මිද—සිනෙහනෙ
,,	112	මිලා—ගත්තවිනාමෙ
භූ	78	මිස—මිලනෙ
චු	145	මිස්ස—සම්මිස්සෙ
භූ	82	මීහ—සෙචනෙ
,,	63	මීල—නිමීලනෙ
චු	141	මීල—නිමීලනෙ
ගු	55	මු—බන්ධනෙ
කි	119	මු—බන්ධෙ
රු	101	මුච—මොචනෙ
දි	104	මුච—මොචෙ
චු	125	මුච—පමොචනෙ
භූ	11	මුච්ඡ—මොහස්මිං

,, 15 මුජ්ජ—මුජ්ජනෙ
,, 21 මුට—මද්දනෙ
භූ 97 මුන—ඤාණෙ
භූ 25 මුඩි—ඛණ්ඩනෙ
,, 36 මුද—සන්තොසෙ
,, 71 මුස—සම්මොසෙ
භූ 95 මුස—ථෙය්‍යෙ
භූ 80 මුහ—මුච්ඡායං
දි 116 මුහ—වෙචිත්තෙ
භූ 65 මූල—පතිට්ඨායං
චු 142 මූල—රොහණෙ
භූ 27 මෙඩි—කොටිල්ලෙ
චු 122 මොක්ඛ—මොචෙ
භූ 14 යජ—දෙවවචනෙ දාන
(සඞ්ගතිකරණෙසු
,, 30 යත—පතියතනෙ
චු 133 යත—නිය්‍යාතනෙ
භූ 52 යභ—මෙථුනෙ
,, 55 යමු—උපරමෙ
දි 115 යසු—පයතනෙ
භූ 98 යා—පාපුණෙ
භූ 8 යාච—යාචනෙ
,, 57 යු—මිස්සනෙ
රු 101 යුජ—යොගෙ
දි 105 යුජ—සමාධිම්හි
චු 126 යුජ—සංයමනෙ
භූ 43 යුධ—සම්පහාරෙ
දි 108 යුධ—යුජ්ඣනෙ
චු 124 රච—පතියතනෙ
භූ 12 රජ—රාගෙ
දි 105 රඤ්ජ—රාගෙ
භූ 18 රම—පරිභාසනෙ
,, 26 රඩි—හිංසායං

,, 30 රණ—සද්දෙ
,, 38 රද—විලෙඛනෙ
,, 39 රද—භක්ඛණෙ
චු 135 රඩි—පාකෙ
භූ 45 රප—වාක්‍යෙ
,, 51 රභ—රාභස්සචාරම්භෙ
,, 54 රමු—කීළායං
,, 48 රම්බ—අවසංසනෙ
,, 57 රය—ගතිම්හි
,, 73 රස—අස්සාදෙ
චු 144 රස—අස්සාදෙ, රසෙච
(පසාදෙච
භූ 80 රහ—චාගස්මිං
චු 145 රහ—චාගෙ ගතෙපි
භූ 99 රා—ආදානෙ
භූ 12 රාජ—දිත්තියං
,, 43 රාධ—හිංසාය සංරාධෙපි
දි 108 රාධ—හිංසාය සිද්ධියඤ්ච
භූ 59 රි—සන්තතිස්මිං
,, 6 රිගි—ගමනෙ
භූ 84 රිච—ඛරණෙ
රු 101 රිච—විරෙචනෙ
භූ 59 රු—ගමනෙ
,, 59 රු—සද්දෙ
,, 8 රුච—දිත්තියං
දි 104 රුච—රොචනෙ
චු 124 රුච—රොචනෙ
භූ 86 රුජ—රොගෙ
භූ 23 රුට—උපඝාතෙ
,, 37 රුදි—අස්සුවිමොචනෙ
රු 101 රුධි—ආවරණෙ
දි 109 රුධි—ආවරණාදිසු
,, 111 රුප—නාසෙ සප්පනාසෙච
චු 137 රුප—රොපණාදිසු

තු	90	රුම්භ—උපපීළනාදිසු
භූ	72	රුස—හිංසායං
,,	72	රුස—ආලෙපෙ
දි	114	රුස—රොසෙ
චු	143	රුස—පාරුසියෙ
භූ	81	රුහ—සඤ්ජනනෙ
චු	122	ලක්ඛ-දස්සනඅඞ්කනෙසු
භූ	6	ලග—සඞ්ගෙ
,,	7	ලඞ්ඝි—සොසනගතීසු
,,	15	ලජ්ජ—ලජ්ජනෙ
,,	11	ලඤ්ඡ—ලක්ඛණෙ
,,	27	ලබි—ජිගුච්ඡනෙ
,,	45	ලප—වාක්‍යෙ
චු	137	ලප—වාක්‍යෙ
භූ	51	ලභ—ලාභෙ
දි	111	ලභ—ලාභෙ
චු	137	ලභි—වඤ්චනෙ
භූ	48	ලම්බ—අවසංසනෙ
චු	142	ලල—ඉච්ඡනෙ
භූ	73	ලස—කන්තත්ථෙ
,,	83	ලළ—විලාසෙ
චු	146	ලළ—උපසෙවායං
භූ	99	ලා—ආදානෙ
තු	84	ලිඛ—ලෙඛණෙ
භූ	6	ලිඞ්ගි—ගමනෙ
චු	123	ලිඞ්ග—චිත්තක්‍රියාදිසු
රු	102	ලිප—ලිම්පනෙ
දි	113	ලිස—සිලෙසෙ
භූ	80	ලිහ—අස්සාදෙ
දි	113	ලී-සිලෙසනද්‍රවීකාරෙච
කි	119	ලුප—ඡෙදෙ
දි	105	ලුජ—විනාසෙ
භූ	9	ලුඤ්ච—අපනයනෙ
,,	20	ලුට—ලොටනෙ
,,	23	ලුඨ—උපඝාතෙ
රු	102	ලුප—ඡෙදෙවිනාසෙපි
දි	111	ලුප—ඡෙදෙ
,,	111	ලුභ—ගෙධෙ
භූ	83	ලුල—මන්ථනෙ
චු	121	ලොක—දස්සනෙ
,,	125	ලොච—දස්සනෙ
භූ	2	වක—ආදානෙ
,,	3	වකි—කොටිල්ලසාඨ්‍යෙසු
,,	6	වගි--ගමනෙ
,,	8	වච—බ්‍යත්තවචෙ
චු	124	වච—භාසනෙ
භූ	10	වච්ච—දිත්තියං
චු	124	වඤ්ච—අජ්ඣාගනෙ
භූ	12	වජ—ගමනෙ
චු	125	වජ්ජ—වජ්ජනෙ
භූ	9	වඤ්ච—ගමනෙ
චු	123	වඤ්ච—පලම්භනෙ
භූ	18	වට—වෙඨනෙ
,,	19	වට්ට—ආවත්තනෙ
,,	23	වඨ—ථූලත්තනෙ
,,	19	වණ්ට—වණ්ටනෙ
චු	128	වණ්ට—විභාජනෙ
,,	131	වණ්ණ-සංවණ්ණනෙ
භූ	30	වතු—වත්තුමහි
තු	87	වතන—වත්තනෙ
චු	134	වදි—අභිවාදනථොමෙසු
භූ	43	වධ—බන්ධනෙ
,,	44	වන—සම්භත්තෙ
ත	120	වන—යාචායං
භූ	33	වන්ද—අභිවාදනථොමෙසු
,,	47	වප-බීජ-විනික්ඛෙපෙ
තු	89	වප්ප—වාරණෙ

චු	138	වකි—ගරහායං
භූ	54	වමු—උග්ගිරණාදිසු
,,	57	වය—ගතිම්හි
,,	60	වර—සංවරණාදිසු
චු	140	වර—ආවරණිච්ඡාසු (යාචායඤ්ච
භූ	65	වල—නිවාරණෙ
තු	85	වලඤ්ජ—වලඤ්ජනෙ
භූ	65	වල්ල—නිවාරණෙ
භූ	77	වස—කන්තිනිවාසෙසු
චු	144	වස—අච්ඡාදනෙ
භූ	77	වස්ස—සෙචනසද්දනෙ
,,	81	වහ—පාපණෙ
භූ	99	වා—ගතිගන්ධනෙසු
දි	113	වා—ගතිබන්ධනෙසු
භූ	8	විච—විවෙචනෙ
දි	104	විච—විවෙචනෙ
භූ	17	විජි—භයචලනෙසු
,,	37	විද—ලාභෙ
,,	41	විද—ඤාණෙ
තු	88	විද—ඤාණෙ
රු	102	විද—ලාභෙ
දි	107	විද—සත්තාවිචිත්තනෙ
චු	133	විද—ඤාණෙ
භූ	43	විධ—වෙධනෙ
දි	109	විධ—වෙධෙ
චු	135	විධ—කම්පනෙ
තු	95	විස—පවෙසෙපරණෙච
භූ	70	වී—තන්තුසන්තානෙ
,,	17	වීජ—වීජනෙ
චු	146	වීල—ලජ්ජායං
භූ	70	වු—සංවරණෙ
සු	117	වු—සංවරෙ
භූ	42	වුඩු—වුඩ්ඪියං
,,	70	වෙ—තන්තුසන්තානෙ
,,	70	වෙ—සංවරණෙ
,,	22	වෙඨ—වෙඨනෙ
චු	129	වෙඨ—වෙඨනෙ
භූ	46	වෙපු—කම්පනෙ
,,	68	වෙල—සඤ්චලනාදිසු
,,	66	වෙල්ල—සඤ්චලනෙ
,,	83	වෙහ—සද්දමයිහයනෙපි
සු	117	සක—සත්තිම්හි
ත	120	සක—සත්තියං
භූ	1	සකි—සඞ්කායං
,,	3	සක්ක—ගතෙ
චු	139	සඞ්ගාම—යුද්ධෙ
භූ	10	සච—සමවායනෙ
,,	15	සජ—ආලිඞ්ගනවිස්සජ්ජ (නිම්මාණෙ
,,	16	සජ්ජ—අජ්ජනෙ
,,	16	සජ්ජ—නිම්මාණෙ
චු	125	සජ්ජ—අජ්ජනෙ
භූ	13	සඤ්ජ—සඞ්ගෙ
දි	105	සජ—සඞ්ගබලනෙපිච
භූ	23	සඨ—කෙතවෙ
,,	27	සඩි—ගුම්බපරිරණෙ
,,	38	සද—විසරණගතිගම (නෙ චාවසාදනෙ
,,	36	සද්දු—හරිතභාසනෙ
,,	44	සන—සම්භත්ති
චු	132	සන්ත—සම්බොධනෙ
භූ	37	සන්ද—පසාවණාදිසු
ත	120	සනු—දානසම්භ
භූ	45	සප—අක්කොසෙ
,,	1	සප්ප—ගතිම්හි
,,	50	සබ්බ—ගමනෙ
,,	49	සබ—මණ්ඩනෙ

චු 127 සභාජ—පීතිදස්සනෙ
භූ 55 සම—පරිස්සමෙ
දි 112 සමු—උපසමඛෙදෙසු
චු 138 සමු--සාන්තවනදස්ස
(නෙ
භූ 52 සම්භ—විස්සාසෙ
සු 117 සම්භූ—පාපුණනෙ
භූ 58 සර—ගතිචින්තා හිංසා
(සද්දෙ
,, 62 සල—ගත්‍යත්ථෙ
,, 71 සසු--පාණනගතිහිංසා
(දූපෙ
,, 75 සංස—පසංසනෙ
,, 81 සහ—ඛමෙ
චු 99 සා—සම්පයොගෙ
දි 116 සා—අස්සාදෙ
,, 116 සා—තනුකරණෙ
,, 116 සා—අවසානෙ
භූ 39 සාද—අස්සාදනාදිසු
,, 44 සාධ--සිද්ධිමහි
දි 109 සාධ—සිද්ධියං
,, 57 සාන—සායනෙ
,, 74 සාස—අනුසිට්ඨියං
,, 79 සි--සයෙ
,, 79 සි—සෙවනෙ
චු 99 සි—සයෙ
කි 119 සි—බන්ධනෙ
ත 120 සි--බන්ධෙ
චු 145 සි--බන්ධෙ
,, 7 සික—ආසායනෙ
රු 101 සිච--සෙකෙ
භූ 36 සිද—සිඞ්ඝාරපාකෙසු
දි 107 සිද--පාකෙ
,, 109 සිධ--සිද්ධියං
භූ 44 සිධ—සිද්ධිමහි
,, 43 සිධු—ගතිමහි
දි 110 සිනා--සොචෙ
දි 116 සිනිහ--පීතියං
තු 94 සිල—උඤ්ඡනෙ
භූ 7 සිලාඝ—කත්ථනෙ
දි 113 සිලිස—ආලිඞ්ගනාදිසු
භූ 1 සිලොක—සඞ්ඝාතෙ
දි 103 සිවු—තන්තුසන්තානෙ
චු 144 සිස—විසෙසනෙ
භූ 75 සිංඝ—ඉවජායං
,, 64 සිල—සමාධිමහි
චු 142 සිල—උපධාරණෙ
භූ 79 සු—පසවනෙ
,, 79 සු—පස්සවෙ
,, 79 සු—හිංසාකුලසන්ධාන
(යාත්‍රාදිසු
,, 79 සු—සද්දෙ
සු 117 සු—සවණෙ
ත 120 සු—අභිසවණෙ
චු 122 සුඛ—තක්‍රියෙ
භූ 8 සුච--සොකෙ
,, 22 සුසි—සොසෙ
දි 108 සුධ—සොචෙ
භූ 48 සුප—සයෙ
තු 90 සුප--සයෙ
භූ 51 සුභ—සොභනෙ
,, 52 සුම්භ—සංසුම්භනෙ
තු 91 සුම්භ—සංසුම්භනෙ
දි 115 සුස--සොසෙ
චු 124 සූච—පෙසුඤ්ඤෙ
භූ 38 සූද—ඛරණෙ
,, 64 සූල--රුජායං
,, 69 සෙවු -සෙවනෙ

,, 29 සොණ--වණ්ණෙ
දි 116 ස්නිහ--පීතියං
භූ 74 හංස--පීතියං
,, 24 හඨ—බලක්කාරෙ
භූ 88 හද-උච්චාරඋස්සග්ගෙසු
(විහානාය
හු 97 හන--හිංසාගතීසු
දි 110 හන--හිංසාගතීසු
භූ 58 හර—හරණසමිං
දි 112 හර--ලජ්ජනෙ
භූ 73 හස--හසනසමිං
,, 83 හා--චාගෙ
හු 100 හා--චාගෙ
දි 116 හා—චාගෙ
සු 117 හි—ගතිම්හි
ත 120 හි—ගමනෙ
භූ 26 හිඩි—ආහිණ්ඩනෙ
දි 112 හිරි--ලජ්ජනෙ
තු 94 හිල--භාවෙ
රු 102 හිසි—හිංසායං
භූ 38 හිලාද--සුඛෙ
චු 135 හ්ලාද--සුඛෙ
,, 146 හීල—ගාරහිතෙ
භූ 62 හුල—ගත්‍යත්ථෙ
හු 96 හූ—සත්තායං
,, 100 හු--දානෙපිවආදානෙ
(හව්‍යදානෙච
භූ 22 හෙඨ—බාධායං
චු 129 හෙඨ--බාධායං
භූ 70 හ්වෙ--අව්හානෙ
හු 98 ඩී—වෙහාසගමනෙ

භූ 4 ඉක්ඛ-දස්සනෙ
,, 5 b ඉඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, ඉඛි-ගත්‍යං
,, ,, ,, ඉඞ්ඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, උක්ඛ-සෙචෙ
,, ,, ,, උඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, උඞ්ඛ-ගත්‍යං
,, 4 ඔඛ-සුසෙ
,, 4 කක්ඛ-හසනෙ
,, ,, කඛ-හසනෙ
,, 5 b කඛි-කාඞ්ඛෙ
,, ,, ,, ඛී-ඛයෙ
,, ,, ,, ඛු-ඛුතදනීසු
,, 4 ගෙඛ-පීරහිංසධෙණෙ
,, 5 b ගෙඛ-ඛාදෙසුචෙව
,, 4 චක්ඛ-වියලොචන
විහානිසු
,, 5 a ඡික්ඛ-වාචෙබාධනෙසු
,, 4 ජක්ඛ-අදනම්හි
,, ,, දක්ඛ-තුරගිංසනවුඩ්ඩි
(ගතීසු
,, ,, දික්ඛ-නියමොපනයිඣි
(වතාදිසමූණ්ඩිසු
,, ,, දික්ඛ-අනජ්ජලදුඛෙසු
,, ,, ධුක්ඛ-අනජ්ජලදුඛෙසු
,, 5 b නඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, නඞ්ඛ-ගත්‍යං
,, 5 a නික්ඛ-චුම්බනෙ
,, 4 භක්ඛ-අදනම්හි
,, 5 a භික්ඛ-උඤ්ඡෙනායාච
(ලද්ධිඅලද්ධිසුපි
,, ,, b මඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, මඞ්ඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, මඛි-කාඞ්ඛෙ
,, ,, a මොක්ඛ-මුත්තියංච
(ඡෙපි
,, ,, ,, රක්ඛ-ගුත්ති-වාරණෙ
,, ,, b රඛ-ගත්‍යං
,, ,, b රඞ්ඛ-ගත්‍යං
,, 4 රුක්ඛ-චුත්තිම්හි
,, 5 b ලඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, ලඞ්ඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, වඛ-ගත්‍යං
,, ,, ,, වඛි-ගත්‍යං
,, ,, a වක්ඛ-රොසසංහනෙසු
,, ,, b වඞ්ඛ-ගත්‍යං
,, ,, a සික්ඛ-විජ්ජොපාදානෙ
(කම්හි

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

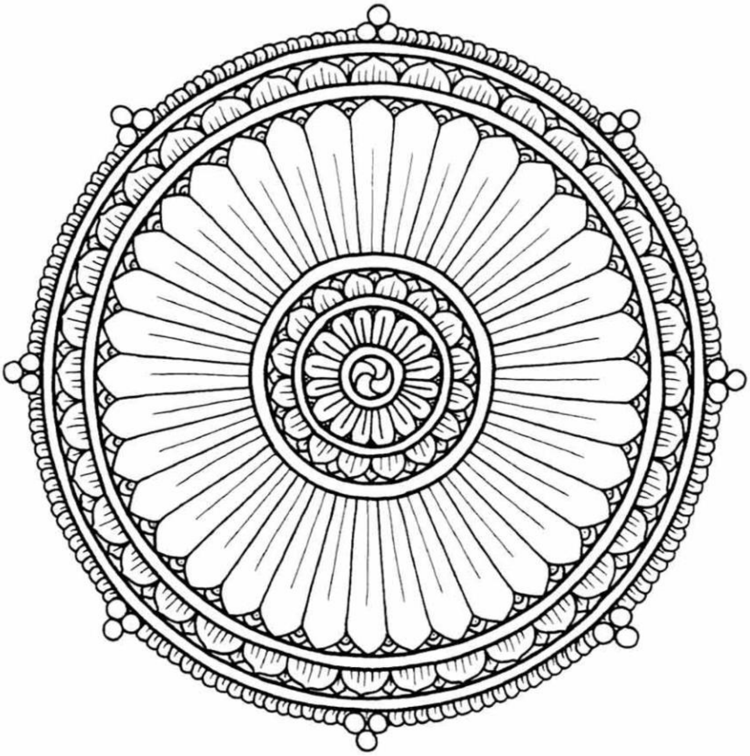

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු